

На основу члана 22 Статута Брчко дистрикта Босне и Херцеговине („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ” број 2/10 – пречишћени текст), Скупштина Брчко дистрикта БиХ на 15. редовној сједници одржаној 28. октобра 2021. године, усваја

ЗАКОН О ЕЛЕКТРИЧНОЈ ЕНЕРГИЈИ

ДИО ПРВИ – ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1 (Предмет)

Закон о електричној енергији (у даљем тексту: Закон) прописује правни оквир за планирање и начин остваривања електроенергетске политике, услове и начин обављања електроенергетских дјелатности, начин рада и развоја тржишта електричне енергије, изградњу, одобравање, реконструкцију, одржавање, стављање ван погона као и стављање ван употребе електроенергетских објеката, права, обавезе и међусобне односе учесника на тржишту, заштиту купаца електричне енергије, као и надзор на тржиштем и спровођењем овог закона и друга питања од значаја за уређивање електроенергетске области у Брчко дистрикту Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Дистрикт).

Члан 2 (Циљеви закона)

Циљеви Закона су:

- a) утврдити правни оквир за несметано снабдијевање електричном енергијом по дефинисаним стандардима квалитета у корист крајњих купаца на територији Дистрикта;
- b) обезбиједити услове за сигуран, поуздан и ефикасан рад дистрибутивног система у Дистрикту и пружање услуга дистрибуције електричне енергије свим корисницима система;
- c) утврдити права и обавезе електроенергетских субјеката који се баве производњом, дистрибуцијом и снабдијевањем електричном енергијом из надлежности Дистрикта;
- d) створити услове за задовољавање потреба крајњих купаца у Дистрикту за електричном енергијом на основу принципа конкурентности, транспарентности и недискриминације, те поштовање услова за потпуно отварање тржишта електричне енергије у Босни и Херцеговини (у даљем тексту: БиХ) које регулишу важећи закони;
- e) обезбиједити дугорочну уравнотеженост развоја електроенергетског сектора и енергетског сектора у цјелини с тенденцијама потражње енергије, развоја тржишта електричне енергије и повезивања с регионалним тржиштем; обезбиједити организационо,

функционално и рачуноводствено раздвајање оператора дистрибутивног система од других електроенергетских дјелатности и од других комерцијалних интереса; f) створити услове за инвестиције у електроенергетском сектору Дистрикта; и g) ускладити с прописима Европске уније ради успостављања правног и институционалног оквира у складу с правним наслеђем Европске уније и Уговором о успостави Енергетске заједнице (у даљем тексту: Уговор о Енергетској заједници).

Члан 3 (Начела)

Овај закон се заснива на начелима недискриминације, правичности, транспарентности, тржишне конкуренције, слободе кретања робе и услуга, заштите права крајњих купаца, укључујући право избора снабдјевача као и заштите јавног интереса и заштите животне средине.

Члан 4 (Општи интерес Дистрикта)

- (1) Сигурно снабдијевање електричном енергијом је од општег интереса за Дистрикт.
- (2) Обезбјеђење довољне количине електричне енергије потребне за живот и рад грађана, развој мрежне инфраструктуре, те пословање и развој привредних и других субјеката, на сигуран, поуздан, еколошки одржив и квалитетан начин, је општи интерес Дистрикта.
- (3) Ради обезбјеђења сигурности снабдијевања, електроенергетски субјекат коме је утврђена обавеза јавне услуге, дужан је с циљем остваривања интереса Дистрикта из ставова 1 и 2 овог члана, обезбиједити довољне количине електричне енергије за живот и рад грађана, те пословање и развој привредних и других субјеката, задовољавајући при томе критеријум економичности.

Члан 5 (Однос с другим законима)

- (1) На питања која нису уређена овим законом примјењују се други прописи којима се уређује област енергетике, обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације, енергетске ефикасности, просторног уређења и грађења, трговине, заштите потрошача, заштите животне средине и концесија.
- (2) У поступку одлучивања о појединачним правима и обавезама електроенергетских субјеката и крајњих купаца из надлежности Дистрикта, ако овим законом није другачије прописано, примјењују се одредбе закона којим се уређује управни поступак.
- (3) У случају сукоба одредаба овог закона са Законом о преносу, регулатору и оператеру система електричне енергије у Босни и Херцеговини и прописима донесеним на основу тог закона, примјењиваће се одредбе Закона о преносу, регулатору и оператеру система електричне енергије у Босни и Херцеговини и прописи донесени на основу тог закона.

Члан 6 (Значење појмова)

Појмови, односно изрази који се користе у овом закону имају сљедеће значење:

- а) „агрегатор”** је физичко или правно лице које пружа услугу обједињавања потрошње и/или производње електричне енергије с циљем даље продаје, куповине или аукције на тржиштима електричне енергије;
- б) „електрична енергија”** је роба која има свој квалитет, намјену, услове продаје и цијену, на чију се производњу, дистрибуцију, снабдијевање и трговину примјењују одредбе релевантних закона Босне и Херцеговине и овог закона;
- с) „електроенергетске дјелатности”** су економске дјелатности производње, дистрибуције, снабдијевања и трговине електричном енергијом;
- д) „трговина електричном енергијом“** је електроенергетска дјелатност купопродаје електричне енергије, укључујући препродају на veleпродајном тржишту и прекограничну трговину, али не укључује продају електричне енергије крајњим купцима;
- е) „произвођач”** је физичко или правно лице које производи електричну енергију;
- ф) „снабдијевање”** је продаја, односно препродаја електричне енергије крајњим купцима;
- г) „снабдевач”** је електроенергетски субјекат који обавља дјелатност снабдијевања електричном енергијом;
- х) „универзална услуга”** је јавна услуга којом се обезбјеђује право купца, из реда домаћинства и малих купаца на одређеној територији, да се снабдијева електричном енергијом одређеног квалитета по разумним, лако и јасно упоредивим и транспарентним цијенама;
- и) „купац”** је купац на veleпродајном тржишту или крајњи купац електричне енергије;
- ј) „крајњи купац”** је физичко или правно лице које купује електричну енергију за властите потребе;
- к) „мали купац”** означава индустријског или комерцијалног купца електричне енергије чији су објекти прикључени на дистрибутивни систем електричне енергије напона нижег од 1 kV и који испуњава сљедеће критеријуме:

а) испуњава најмање два од сљедећа три услова:

- 1) да има мање од педесет (50) запослених;
 - 2) да му укупан годишњи приход није већи од 2.000.000 KM;
 - 3) да му вриједност пословне имовине не прелази 1.000.000 KM, и
- б) има годишњу потрошњу у претходној години која не прелази 35.000 kWh;

- л) „купац из категорије потрошње – домаћинство”** је крајњи купац који купује електричну енергију за властито домаћинство, а не за комерцијалне дјелатности;
- м) „енергетски заштићени купац”** је купац из категорије домаћинство који је као такав препознат од надлежних институција и којем је право на снабдијевање електричном енергијом признато под посебним условима у складу са одредбама овог и других релевантних закона;
- н) „купац на велико”** је физичко или правно лице које купује електричну енергију у сврху препродаје унутар или изван територије БиХ;
- о) „купац – произвођач електричне енергије из обновљивих извора енергије“** је купац који дјелује у оквиру својих просторија смјештених унутар ограниченог подручја, који производи електричну енергију за властиту потрошњу, односно који може складиштити и продавати електричну енергију произведену из обновљивих извора коју је сам произвео уколико то не представља комерцијалну или професионалну дјелатност;
- р) „тарифа”** је накнада, односно цијена или више накнада за утрошену електричну енергију, односно за коришћење електроенергетске мреже;
- г) „прикључак”** је дио дистрибутивног или преносног система који обухвата водове, опрему и уређаје, укључујући мјерну опрему и мјерно мјесто, којима се инсталација корисника система физички повезује на мрежу одговарајућег напона;

- s) „мјесто прикључења”** је мјесто у којем се прикључак спаја на дистрибутивну или преносну мрежу;
- t) „мјерно мјесто”** означава мјесто на којем се мјерним уређајем региструје електрична енергија коју корисник мреже преузима, односно испоручује у мрежу;
- u) „примопредајно мјерно мјесто“** представља мјесто мјерног уређаја на којем се мјери предата или преузета електрична енергија у мрежу или из мреже, односно мјесто разграничења одговорности између оператора и корисника система;
- v) „приступ мрежи”** је право корисника система да користи мрежу ради преноса, дистрибуције, преузимања и испоруке уговорене количине електричне енергије током уговорног периода, на основу прописаних и јавно објављених услова;
- z) „испурука”** је физичка предаја електричне енергије из објекта енергетског субјекта у објекат другог енергетског субјекта или крајњег купца;
- aa) „лиценца”** означава документ издат од стране надлежног регулатора које лицу коме је издата даје овлашћење да обавља дјелатност наведену у лиценци, под условима прописаним том лиценцом;
- bb) „снабдијевање у крајњој нужди”** је електроенергетска дјелатност коју електроенергетски субјекат обавља у ограниченом временском периоду, и то крајњим купцима који немају право на услугу јавног снабдијевања, а под условима прописаним овим законом;
- cc) „корисник система”** је произвођач или крајњи купац;
- dd) „дистрибуција електричне енергије“** је преношење електричне енергије кроз дистрибутивни систем средњег и ниског напона с циљем испоруке електричне енергије купцима, који не обухвата снабдијевање електричном енергијом;
- ee) „затворени дистрибутивни систем”** је систем путем кога се дистрибуира електрична енергија на просторно ограниченој индустријској и трговачкој зони или зони заједничких услуга, ако је пословање или производни процес корисника тог система из специфичних и сигурносних разлога повезан или тај систем обавља дистрибуцију електричне енергије првенствено власнику или оператору система, или њиховим повезаним предузећима;
- ff) „дистрибуирана производња”** је производња електричне енергије у производном постројењу прикљученом на дистрибутивну мрежу;
- gg) „дистрибутивна мрежа”** је електроенергетска мрежа коју чине постројења, мрежни трансформатори и средњенапонски и нисконапонски водови, који воде до мјеста прикључка корисника мреже, те објекти, телекомуникацијска и информациона опрема и друга инфраструктура неопходна за функционисање дистрибутивне мреже;
- hh) „директни вод”** означава електроенергетски вод који повезује објекат произвођача електричне енергије са крајњим купцем који није прикључен на преносни или дистрибутивни систем;
- ii) „електроенергетска постројења корисника мреже”** су електроенергетска постројења произвођача или крајњег купца која се налазе иза тачке напајања;
- jj) „тачка напајања“** означава мјесто у којем се завршава прикључак, а почиње електроенергетски објекат или инсталације крајњег купца, односно произвођача;
- kk) „интегрисани електроенергетски субјекат”** је вертикално или хоризонтално интегрисани субјекат;
- ll) „хоризонтално интегрисани субјекат”** је субјекат који обавља најмање једну електроенергетску дјелатност која може бити производња ради продаје или пренос или дистрибуција или снабдијевање електричном енергијом и барем једну дјелатност која не спада у електроенергетске дјелатности;
- mm) „вертикално интегрисани субјекат”** је електроенергетски субјекат или група електроенергетских субјеката гдје исто лице или иста лица имају право да директно или индиректно врше контролу, и гдје субјекат или група субјеката обављају најмање једну од

дјелатности преноса или дистрибуције, и најмање једну од дјелатности производње или снабдијевања електричном енергијом;

nn) „обавеза јавне услуге” је обавеза пружања услуге од општег економског интереса наметнута електроенергетском субјекту која се може односити на сигурност, укључујући сигурност снабдијевања, редовност, квалитет и цијену снабдијевања и заштиту околине, а која је недискриминишућа, те не нарушава конкуренцију више него што је нужно потребно да би се постигла сврха утврђивања ове обавезе;

oo) „активни купци“ означавају крајње купце или групу крајњих купаца који заједнички дјелују, који троше или складиште електричну енергију произведену у оквиру својих просторија смјештених у оквиру одређених граница, или који продају електричну енергију коју су сами произвели или учествују у мјерама флексибилности или мјерама енергетске ефикасности, при чему ове активности не представљају њихову основну комерцијалну или професионалну дјелатност;

pp) „грађанска енергетска заједница“ представља правно лице које је засновано на добровољном и отвореном учешћу и које је ефективно контролисано од својих чланова или дионичара, који могу бити физичка лица, јединице локалне самоуправе или мала предузећа, а чије је примарна сврха обезбјеђење заштите животне средине, економских или социјалних користи за своје чланове или дионичаре или за средину у којој дјелују, а не остваривање финансијске користи, и која може укључивати производњу, заједно с обновљивим изворима, дистрибуцију, снабдијевање, потрошњу, обједињавање (агрегацију), складиштење енергије, услуге енергетске ефикасности или услуге пуњења електричних возила или обезбјеђење других енергетских услуга својим члановима и дионичарима;

rr) „електрично возило“ је моторно возило опремљено системом за пренос снаге, које садржи барем један периферни електрични уређај за складиштење енергије с могућношћу поновног пуњења и који је могуће пунити екстерно;

ss) „мјесто за пуњење” је стандардизовани електрични прикључак путем којег је у датом тренутку могуће пунити електрично возило или замијенити батерију електричног возила;

tt) „јавно доступно мјесто за пуњење” је мјесто за пуњење на којем се на недискриминаторан начин пружа услуга пуњења електричног возила електричном енергијом;

uu) „мјесто за пуњење мале снаге” је мјесто за пуњење снаге мање или једнаке 22 kW које омогућава пренос електричне енергије на електрично возило, осим уређаја снаге мање или једнаке 3,7 kW који су инсталирани у домаћинствима, односно чија примарна намјена није пуњење електричних возила, те који нису доступни јавности;

vv) „мјесто за пуњење велике снаге” је мјесто за пуњење снаге веће од 22 kW које омогућава трансфер електричне енергије на електрично возило.

ДИО ДРУГИ – ГЛАВНИ ДИО

ПОГЛАВЉЕ I. ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКА ПОЛИТИКА И ПЛАНИРАЊЕ

Члан 7

(Електроенергетска политика)

(1) Влада Брчко дистрикта Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Влада) утврђује и проводи електроенергетску политику у складу са овим законом, другим законима којима се уређује област електричне енергије те Стратегијом развоја енергетског сектора

усклађеном са стратешким документима и плановима развоја енергетског сектора у Босни и Херцеговини.

(2) Стратегијом развоја енергетског сектора, као секторском стратегијом коју усваја Скупштина Дистрикта, на предлог Владе, утврђују се дугорочни циљеви, приоритети и потребе у енергетском сектору.

(3) Влада усваја Акциони план којим се утврђује мјере, носиоци активности и динамика реализације електроенергетске политике, како је дефинисана Стратегијом развоја енергетског сектора Дистрикта.

Члан 8 **(Стратегија развоја енергетског сектора)**

(1) Стратегијом развоја енергетског сектора утврђују циљеви и мјере за њихово остварење како слиједи:

- a) сигурно, квалитетно снабдијевање електричном енергијом;
- b) расположивост, доступност и приступачност електричне енергије у корист потрошача на територији Дистрикта;
- c) адекватност система за производњу, дистрибуцију и снабдијевања електричном енергијом;
- d) промовисање дугорочне уравнотежености развоја електроенергетског сектора у цјелини;
- e) разноврсност технологија у производњи електричне енергије;
- f) промовисање коришћења обновљивих извора енергије и енергетске ефикасности;
- g) обезбјеђење еколошке равнотеже;
- h) развој тржишта и промовисање конкуренције на тржишту електричне енергије;
- i) промовисање инвестиција и увођење нових технологија у електроенергетском сектору; и
- j) друге мјере и активности у функцији енергетске сигурности и развоја електроенергетског сектора Дистрикта.

(2) Стратегија развоја енергетског сектора Дистрикта се објављује у Службеном гласнику Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

Члан 9 **(Електроенергетски биланс)**

(1) На предлог Одјељења за комуналне послове, Влада доноси електроенергетски биланс за период од три године на основу којег се израђује и годишњи електроенергетски биланс.

(2) Електроенергетским билансом се планира укупна производња, набавка и потрошња електричне енергије, структура производње, обавезан минимални удио из обновљивих извора и потрошње електричне енергије, начин снабдијевања електричном енергијом, као и планови, односно предвиђања, на основу предлога произвођача, оператера дистрибутивног система и снабдјевача ради обезбјеђења сигурности снабдијевања привреде и грађана Дистрикта.

(3) Подаци за електроенергетски биланс се прикупљају и исказују за територију Дистрикта и обухватају размјену са ентитетима као и прекограничну размјену.

(4) Електроенергетски биланс се објављује на интернет-страници Владе Дистрикта.

ПОГЛАВЉЕ II. ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКЕ ДЈЕЛАТНОСТИ И СУБЈЕКТИ

Члан 10

(Електроенергетске дјелатности и електроенергетски субјекти)

(1) Електроенергетске дјелатности које се уређују овим законом су:

- a) производња електричне енергије;
- b) дистрибуција електричне енергије и управљање дистрибутивним системом;
- c) снабдијевање; и
- d) трговина електричном енергијом.

(2) Електроенергетски субјекти су предузећа или предузетници регистровани у складу с важећим законима Дистрикта, лиценцирани за обављање електроенергетске дјелатности из става 1 овог члана у складу са одредбама овог закона.

(3) Електроенергетске дјелатности из става 1 тачака b) и c) овог члана обављају се као јавна услуга или као тржишна дјелатност.

Члан 11

(Јавна услуга)

(1) Електроенергетска дјелатност дистрибуције електричне енергије и управљања дистрибутивним системом обавља се као јавна услуга сагласно условима предвиђеним овим законом.

(2) Електроенергетском субјекту који обавља дјелатност може се утврдити обавеза пружања јавне услуге, која ће обезбиједити сигурност снабдијевања, а која може укључивати обавезе везане за редовност, квалитет и цијену услуге, заштиту животне средине, те обавезе у вези са енергетском ефикасношћу и коришћењем енергије из обновљивих извора.

(3) Обавеза пружања јавне услуге из става 2 овог члана утврђује се одлуком Владе, уз претходно прибављено мишљење надлежне Државне регулаторне комисије за електричну енергију (у даљем тексту: ДЕРК).

(4) Обавеза пружања јавне услуге из става 2 овог члана мора бити јасно дефинисана, транспарентна, недискриминаторска, провјерљива и временски ограничена и не смије утицати на отварање тржишта.

(5) Поступак утврђивања обавезе пружања јавне услуге гарантује равноправност електроенергетских субјеката заинтересованих за пружање јавне услуге, укључујући субјекте из других уговорних страна Енергетске заједнице.

(6) Влада најмање једном годишње преиспитује потребу утврђивања обавезе јавне услуге јавног и резервног снабдијевања, на бази извјештаја ДЕРК-а, о свим мјерама одређеним за пружање јавне услуге, укључујући заштиту крајњих купаца и заштиту животне средине, те о њиховом могућем утицају на тржишну конкуренцију.

(7) Влада је дужна да обавијести ДЕРК и Секретаријат Енергетске заједнице о свим мјерама које су усвојене ради испуњења обавеза јавне услуге, укључујући мјере за заштиту потрошача и заштиту околине те њиховом могућем утицају на државну и

међународну конкуренцију, као и о свим промјенама које су у вези са обављањем јавне услуге, у року од тридесет (30) дана од дана усвајања.

Члан 12 **(Тржишне дјелатности)**

(1) Тржишне дјелатности спроводе се и организују у складу с циљевима одрживог развоја електроенергетског сектора и потребама крајњих купаца у Дистрикту, с циљем постизања сигурног, поузданог и квалитетног снабдијевања електричном енергијом, уз поштовање начела тржишног такмичења и равноправног положаја свих електроенергетских субјеката.

(2) Електроенергетски субјекти којима овим законом није утврђена обавеза пружања јавне услуге, обављају дјелатности у складу са одредбама овог закона и прописима којима се уређују тржишни односи.

Члан 13 **(Раздвајање рачуна)**

(1) Електроенергетски субјекат који обавља једну или више електроенергетских дјелатности или који поред електроенергетских дјелатности обавља и друге дјелатности, дужан је да, с циљем избјегавања дискриминације, међусобног субвенционисања и поремећаја конкуренције, у свом рачуноводству:

а) води одвојен рачун за сваку од електроенергетских дјелатности, укључујући снабдијевање купаца електричном енергијом који имају право на универзалну услугу, које се у смислу овог закона не сматрају електроенергетским дјелатностима;

б) сачини посебан годишњи преглед стања и успјеха за сваку електроенергетску дјелатност коју обавља појединачно, у складу са овим законом, као и законом којим се уређује положај пословних субјеката и законом којим се уређује рачуноводство и ревизија.

(2) Електроенергетски субјекат из става 1 овог члана чије су цијене регулисане дужан је да обезбиједи независну ревизију годишњих финансијских извјештаја, која обухвата финансијске извјештаје организационих дијелова у којима се обавља електроенергетска дјелатност како би се утврдило поштовање начела ненарушавања конкуренције, односно забране међусобног субвенционисања.

(3) Електроенергетски субјекат из става 1 овог члана дужан је да извјештај ревизије објави на својој интернет-страници.

ПОГЛАВЉЕ III. ЛИЦЕНЦА ЗА ОБАВЉАЊЕ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКЕ ДЈЕЛАТНОСТИ

Члан 14 **(Лиценцирање електроенергетских субјеката)**

(1) Електроенергетску дјелатност из члана 10 овог закона коју обавља правно или физичко лице са сједиштем у Дистрикту, може да обавља електроенергетски субјекат који има лиценцу за обављање електроенергетске дјелатности издату од стране ДЕРК-а, сагласно одредбама Закона о преносу, регулатору и оператору система електричне енергије у Босни

и Херцеговини („Службени гласник Босне и Херцеговине“, бројеви 07/02, 13/03, 76/09 и 12/11).

(2) Изузетно од прописаног ставом 1 овог члана, електроенергетски субјекат није обавезан да посједује лиценцу за обављање производње електричне енергије за:

- a) производњу електричне енергије у производним постројењима снаге до 1 MW;
- b) производњу електричне енергије искључиво за своје потребе и под регулаторним оквиром нето обрачун;
- c) производњу електричне енергије у новим производним постројењима, најдуже до три мјесеца од дана прибављања употребне дозволе.

(3) Изузетно од става 2 тачке а) овог члана, ако један произвођач производи електричну енергију у више објеката чија је укупна снага већа од 1 MW, дужан је да прибави дозволу за производњу електричне енергије.

(4) Одјељење за комуналне послове Владе Брчко дистрикта БиХ издаје дозволу за производњу електричне енергије за властите потребе инсталиране снаге до 1 MW на основу прибављене техничке сагласности од стране оператора дистрибутивног система.

Члан 15

(Критеријуми за издавање лиценце)

Правно или физичко лице које подноси захтјев за издавање лиценце за обављање електроенергетске дјелатности испуњава критеријуме сагласне одредбама Закона о преносу, регулатору и оператору система електричне енергије у Босни и Херцеговини, односно прописима ДЕРК-а.

Члан 16

(Период важења лиценце)

Лиценца за обављање електроенергетске дјелатности утврђене одредбама члана 14 овог закона издаје се у трајању које утврђује ДЕРК.

ПОГЛАВЉЕ IV. РЕГУЛИСАЊЕ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИХ ДЈЕЛАТНОСТИ

Члан 17

(Државна регулаторна комисија за електричну енергију)

(1) Законом о преносу, регулатору и оператору система електричне енергије у Босни и Херцеговини успостављена је Државна регулаторна комисија за електричну енергију (ДЕРК) која има надлежност и одговорност над преносом електричне енергије, операцијама преносног система, међународном трговином електричном енергијом као и над питањем производње, дистрибуције и снабдијевања купаца електричне енергије у Брчко дистрикту Босне и Херцеговине, у складу с међународним нормама и стандардима Европске уније.

(2) Сагласно члану 4 ставу 4.2 тачки 2 Закона, из става 1 овог члана, надлежност ДЕРК-а је:

- a) надзор и регулисање односа производње, дистрибуције и снабдијевања с једне, и купаца електричне енергије, укључујући трговце електричном енергијом, с друге стране;
- b) прописивање методологије и критеријума за утврђивање цијена снабдијевања неквалификованих купаца електричне енергије;
- c) утврђивање тарифних ставова за кориснике дистрибутивних система и тарифних ставова за неквалификоване купце;
- d) издавање и одузимање дозвола за производњу, дистрибуцију, снабдијевање и трговину електричном енергијом;
- e) издавање претходних дозвола за изградњу и дозвола за коришћење електроенергетских објеката намијењених производњи, дистрибуцији, односно снабдијевању електричном енергијом;
- f) утврђивање општих услова за испоруку електричне енергије.

ПОГЛАВЉЕ V. ПРОИЗВОДЊА ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

Члан 18

(Објекти за производњу електричне енергије)

Производња електричне енергије обухвата производњу у термоелектранама, когенеративним постројењима, хидроелектранама и другим електранама које користе обновљиве и друге изворе енергије.

Члан 19

(Права произвођача)

(1) Производњу електричне енергије, као електроенергетску дјелатност, у смислу овог закона, може обављати предузеће или предузетник, односно правно или физичко лице које посједује лиценцу ДЕРК-а.

(2) Произвођач има право да:

- a) користи енергетске изворе које сматра најпогоднијим и најефикаснијим за производни процес, уз примјену техничких захтјева и услова који се односе на заштиту животне средине као и услова лиценце;
- b) приступа преносној и дистрибутивној мрежи под условима утврђеним прописима о раду преносног, односно дистрибутивног система;
- c) продаје произведену електричну енергију на слободном тржишту;
- d) пружа системске и балансне услуге сагласно са својим техничким могућностима и правилима о раду тржишта, преносног и дистрибутивног система.

(3) Активни купци, купци произвођачи, као и грађанске енергетске заједнице имају право да производе електричну енергију у складу са овим законом и законом којим се регулишу обновљиви извори енергије.

Члан 20

(Обавезе произвођача)

(1) Лице коме је издата лиценца за производњу електричне енергије дужно је да:

- a) испуњава услове дозволе за производњу електричне енергије;

- b) примјењује прописе и правила који се односе на рад преносног и дистрибутивног система и функционисање тржишта као и прописе који се односе на забрану конкуренције;
- c) посједује исправан и верификован мјерни уређај који омогућава мјерење количине произведене електричне енергије као и електричне енергије која се преузима или испоручује у одговарајућу мрежу;
- d) задовољава све примјењиве техничке услове, посебно услове прописане одговарајућим мрежним правилима, те техничким и другим прописима и стандардима;
- e) задовољава прописане услове који се односе на заштиту животне средине;
- f) одржава постројење у исправном стању и обезбјеђује његово сигурно коришћење, у складу с техничким прописима и стандардима;
- g) стави на располагање надлежном оператору система податке потребне за рад система у складу с правилима о раду преносног и дистрибутивног система и правилима о раду тржишта електричне енергије као и прописима којима се уређује производња електричне енергије из обновљивих извора;
- h) пријави дневни распоред рада ако је укупна инсталирана снага његових електрана већа од 500 kW;
- i) чува за посљедњих пет година све сатне податке о производњи електричне енергије и да прикупљене податке стави на располагање надлежном органу, на његов захтјев;
- j) обезбиједи несметан приступ својим објектима, постројењима и опреми надлежном тијелу ради контроле; и
- k) и остале обавезе дефинисане условима лиценце за производњу.

Члан 21

(Производња из обновљивих извора енергије и подстицајне мјере)

- (1) Произвођач који производи електричну енергију користећи обновљиве изворе енергије и у ефикасној когенерацији, може остварити подстицаје за производњу сагласно прописима којима се уређује област обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације.
- (2) Купци – произвођачи који производе електричну енергију из обновљивих извора, могу остварити погодности у складу с прописима којима се уређује област обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације.

ПОГЛАВЉЕ VI. ИЗГРАДЊА ЕЛЕКТРАНА

Члан 22

(Планирање изградње електрана)

- (1) Планирање и изградња нових електрана врше се у складу с претходном енергетском дозволом издатом од стране ДЕРК-а те сагласно са Стратегијом развоја електроенергетског сектора, Акционим планом за спровођење стратегије развоја и документима просторног планирања Дистрикта.
- (2) Влада може донијети одлуку о потреби изградње производних капацитета, укључујући повећање постојећих капацитета, уколико постојећи производни капацитети или они чија

је изградња планирана, и постојеће регулаторне мјере у вези са давањем одобрења за електроенергетске дјелатности у Дистрикту, нису довољни да:

- a) обезбиједи сигурност снабдијевања;
- b) обезбиједи енергетску ефикасност, односно управљање потражњом;
- c) заштите интересе заштите околине;
- d) промовишу нове технологије за производњу електричне енергије.

(3) Поступак јавног надметања може се примијенити за изградњу нових производних постројења која користе обновљиве изворе енергије за производњу електричне енергије, ако ће се на такво производно постројење у Дистрикту примијенити одговарајући подстицај или мјере подршке.

(4) Влада сачињава и усваја опште услове за поступак јавног надметања из става 3 овог члана, који се након усвајања објављују у Службеном гласнику Дистрикта и на интернет-страници Владе.

(5) Детаљи сваког појединачног поступка јавног надметања, које Влада утврди, биће јавно доступни и објављени на интернет-страници Владе и одговарајућем дијелу интернет-странице Енергетске заједнице.

(6) Спецификације из тендерске документације биће доступне свим заинтересованим субјектима регистрованим на територији страна Енергетске заједнице, с циљем обезбјеђења довољно времена за подношење понуда.

(7) У сврху обезбјеђења транспарентности и недискриминације, спецификације у тендерској документацији садржавају детаљан опис уговорних услова и процедуре које морају поштовати сви понуђачи, те исцрпну листу критеријума за одабир понуђача и додјелу уговора, укључујући и евентуалне подстицаје, односно мјере подршке, које су обухваћене поступком јавног надметања.

(8) Спецификације из става 7 овог члана могу садржавати и критеријуме из члана 25 овог закона.

(9) У позиву за подношење понуда за потребне производне капацитете пажња се мора посветити понудама за снабдијевање електричном енергијом, с дугорочним гаранцијама, постојећих производних постројења из Дистрикта, под условом да се на овај начин могу задовољити и додатни услови из овог закона, других важећих закона и прописа за спровођење.

(10) Влада је одговорна за организацију, праћење и контролу поступка јавног надметања.

(11) Влада предузима све потребне мјере да обезбиједи повјерљивост информација у поступку јавног надметања.

Члан 23

(Изградња и коришћење електрана)

Право на изградњу електрана остварује се у складу са објективним, транспарентним и недискриминационим условима у јавном поступку у складу са одредбама члана 22 овог закона ставовима 1 и 2 и/или сагласно прописима којима се уређују обновљиви извори енергије и енергетска ефикасност.

Члан 24

(Примјена других прописа)

Електроенергетска постројења граде се сагласно са овим законом те прописима којима се уређује просторно уређење и грађење, заштита животне средине, заштита на раду и техничким прописима и стандардима који се односе на конкретну врсту електроенергетског постројења.

Члан 25 **(Посебни критеријуми за изградњу електрана)**

У поступку додјеле концесије за изградњу електроенергетских објеката надлежни орган дужан је да води рачуна о сљедећим критеријумима:

- a) оправданости изградње планираног електроенергетског објекта;
- b) усклађености с документима просторног уређења, односно локацији и коришћењу земљишта;
- c) поузданости и безбједности планираног електроенергетског постројења;
- d) заштити на раду, заштити од пожара, односно безбједности по људе и имовину;
- e) заштити животне средине;
- f) енергетској ефикасности;
- g) планираним изворима енергије; и
- h) техничкој и економско-финансијској способности подносиоца захтјева да реализује изградњу електране.

ПОГЛАВЉЕ VII. ДИСТРИБУЦИЈА ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ И ОПЕРАТОР ДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА

Члан 26 **(Дистрибутивни систем и оператор дистрибутивног система)**

(1) Дистрибутивни систем обухвата електроенергетске мреже средњег и ниског напона, које се простиру од мјеста разграничења с мрежом преноса, односно од мјеста прикључења производног постројења до мјеста прикључења објеката крајњих купаца, мјерни уређаји с мјерним ормаром или разводним ормаром, односно разводним постројењем на мјестима примопредаје у и из дистрибутивне мреже, те опрему, уређаје и осталу инфраструктуру неопходну за функционисање дистрибутивног система.

(2) Оператор дистрибутивног система је правно лице које има лиценцу за дјелатност дистрибуције електричне енергије и које је одговорно за рад, управљање, одржавање, развој и изградњу дистрибутивног система на територији Дистрикта те за обезбјеђење дугорочне способности дистрибутивног система да задовољи разумну потражњу за дистрибуцијом електричне енергије.

(3) Дистрибутивна мрежа је доступна свим корисницима на регулисан, транспарентан и недискриминаторан начин, у складу с релевантним прописима Босне и Херцеговине и овим законом.

(4) Оператор дистрибутивног система пружа корисницима система све информације потребне за приступ дистрибутивној мрежи сагласно релевантним прописима на нивоу Босне и Херцеговине и овом закону.

Члан 27 **(Програм усклађености)**

- (1) Оператор дистрибутивног система доноси, сагласно прописима ДЕРК-а, програм усклађености којим се прописују мјере за спречавање дискриминаторног понашања, начин праћења обавеза запослених у вези са испуњењем наведеног циља, као и одговарајуће праћење примјене програма усклађености.
- (2) Програм усклађености из става 1 овог члана доставља се ДЕРК-у.
- (3) Оператор дистрибутивног система, уз претходну сагласност ДЕРК-а, именује независно лице за праћење извршења програма усклађености, које има приступ свим потребним информацијама оператора дистрибутивног система и повезаних привредних друштава.
- (4) Оператор дистрибутивног система, уз претходну сагласност ДЕРК-а, утврђује услове и трајање мандата лица из става 3 овог члана.
- (5) Одредбе овог члана неће се примјењивати на интегрисане електроенергетске субјекте који електричном енергијом снабдијевају мање од 100.000 потрошача као и на електроенергетске субјекте који снабдијевају мале изоловане системе.

Члан 28 **(Обављање дјелатности оператора дистрибутивног система)**

- (1) За управљање, одржавање и развој дистрибутивног система на територији Дистрикта одговоран је оператор дистрибутивног система.
- (2) Оператор дистрибутивног система обавља дјелатност дистрибуције и управљања дистрибутивним системом у складу са условима из лиценце за обављање дјелатности.
- (3) Оператор дистрибутивног система дужан је да омогући пренос електричне енергије кроз дистрибутивну мрежу у складу са закљученим уговорима с корисницима мреже у складу с техничким могућностима мреже.
- (4) Оператор дистрибутивног система уговором уређује права и обавезе са електроенергетским субјектима у складу с релевантним прописима.
- (5) Оператору дистрибутивног система није допуштено да тргује електричном енергијом, осим купопродаје за покривање губитака на дистрибутивној мрежи.
- (6) Оператору дистрибутивног система није дозвољено да предузима мјере које доводе до нарушавања конкуренције.
- (7) У извршавању својих дужности и обављању својих задатака прописаних овим законом, оператор дистрибутивног система поступа независно од било којих других електроенергетских дјелатности и с њима повезаних комерцијалних интереса.

Члан 29 **(Обавезе оператора дистрибутивног система)**

Оператор дистрибутивног система има следеће обавезе:

- а) управљање и одржавање, изградња и доградња, унапређивање и развој дистрибутивне мреже с циљем обезбјеђења поузданог и ефикасног дистрибутивног система;

- b) израда планова развоја и инвестиција у дистрибутивни систем;
- c) обезбјеђење усклађености погона дистрибутивне мреже с преносном мрежом те прикљученим постројењима корисника дистрибутивног система;
- d) обрачун и наплата накнаде за коришћење дистрибутивне мреже, накнаде за прикључење, накнада по основу пружања нестандартних услуга и накнада по основу обрачунате неовлашћене потрошње;
- e) обезбјеђење исправности и поузданости мјерења количине и снаге електричне енергије на мјесту примопредаје с корисницима дистрибутивног система и интерним мјерним мјестима произвођача прикључених на дистрибутивну мрежу;
- f) контрола исправности прикључака и мјерних мјеста;
- g) достављање записника, потврде или обавјештења кориснику система о свим радњама предузетим на прикључку и мјерном мјесту, као што су контрола исправности, замјена или верификација мјерног уређаја и обустава испоруке;
- h) прикупљање, обрада и достављање надлежним тијелима података о регистрованим енергетским величинама на мјесту примопредаје с корисницима дистрибутивног система и интерним мјерним мјестима произвођача прикључених на дистрибутивну мрежу;
- i) прописивање услова за прикључење објеката корисника дистрибутивне мреже, у складу са законом, подзаконским актима, техничким прописима и стандардима;
- j) изградња прикључка корисника дистрибутивног система и обезбјеђење услова у дистрибутивној мрежи за њихово прикључење;
- k) дефинисање критеријума оправданости, покрића, подјеле трошкова техничке адаптације и јачања дистрибутивне мреже неопходне за интеграцију нових електрана које користе обновљиве изворе енергије у дистрибутивну мрежу те објава истих у одговарајућој форми;
- l) информисање о захтјеву за прикључење корисника дистрибутивног система, с јасним и детаљним прорачуном трошкова прикључења, реалним временским роком за обраду захтјева, изградњу прикључка и прикључење на дистрибутивну мрежу;
- m) омогућавање приступа дистрибутивној мрежи корисницима, према регулисаним, транспарентним и недискриминаторским принципима;
- n) обезбјеђење недискриминаторског приступа према корисницима дистрибутивног система у односу на повезана предузећа унутар вертикално интегрисаног субјекта;
- o) обезбјеђење приоритета у приступу мрежи и диспечирању произвођачима који производе електричну енергију из обновљивих извора и у ефикасној когенерацији, у складу с релевантним прописима, уважавајући техничке могућности дистрибутивног система;
- p) планирање и набавка електричне енергије за покривање дистрибутивних губитака и балансирање у складу с транспарентним, недискриминаторским и тржишним принципима;
- q) праћење губитака у дистрибутивној мрежи и предузимање мјера за њихово умањење;
- s) праћење, евидентирање, анализа и примјењивање мјера за побољшање параметара квалитета снабдијевања;
- t) праћење и извјештавање о сигурности снабдијевања у дистрибутивном систему;
- u) израда стандардних профила оптерећења крајњих купаца, који не посједују мјерне уређаје за регистрацију сатног оптерећења;
- v) одржавање ажурне базе података о крајњим купцима и њиховим снабдјевачима за сва мјеста испоруке у дистрибутивном систему;
- z) достављање мјерних података снабдјевача о потрошњи купаца које он снабдијева, на бази измјерених вриједности или стандардних профила оптерећења;

- aa) утврђивање листе купаца који испуњавају услове за статус малог купца на основу остварене потрошње у претходној календарској години и података из финансијског или другог релевантног извјештаја које му достави купац, најкасније до 31. марта текуће године те обавјештавање о истом малих купаца и снабдјевача у систему јавног снабдијевања;
- bb) вођење регистра обрачунских мјерних мјеста баланских група и достављање података неопходних за администрацију тржишта надлежним субјектима, у складу с прописима којима се уређује организација тржишта електричне енергије;
- cc) планирање потреба за електричном енергијом и израда биланса потрошње електричне енергије и снаге у дистрибутивном систему;
- dd) достављање података о будућим потребама за електричном енергијом надлежним субјектима;
- ee) утврђивање техничких захтјева за увођење напредних мјерних система;
- ff) успостављање јединице за рјешавање приговора и жалби корисника система;
- gg) вођење евиденције и израда извјештаја о рјешавању приговора и жалби корисника система;
- hh) достављање података о производњи електричне енергије електрана прикључених на дистрибутивну мрежу субјекту надлежном за издавање гаранција о поријеклу;
- ii) предузимање мјера ради омогућавања корисницима система кратке и садржајне контролне листе с практичним информацијама које се односе на њихова права;
- jj) примјена мјера за побољшање енергетске ефикасности;
- kk) примјена мјера за заштиту животне средине;
- ll) увођење правила за електронску размјену података на малопродајном тржишту електричне енергије која укључују стандардни формат за чување података, те омогућавање доступности истог свим снабдјевачима на недискриминаторан начин;
- mm) примјена мјера које се односе на информациону безбједност;
- nn) спровођење поступка промјене снабдјевача у складу са одредбама овог закона;
- oo) успостављање и ажурирање регистра угрожених купаца;
- pp) реализација других обавеза у складу са условима утврђеним у лиценци;
- rr) утврђивање и документовање неовлашћене потрошње електричне енергије и вршење обрачуна накнаде за неовлашћено преузету електричну енергију.

Члан 30

(Израда плана развоја дистрибутивне мреже и плана инвестиција)

- (1) Оператор дистрибутивног система сваке три године, најкасније до 1. октобра текуће године, доноси и јавно објављује план развоја који обухвата десетогодишњи период, уз претходно прибављену сагласност ДЕРК-а.
- (2) Оператор дистрибутивног система, најкасније до 1. новембра текуће године доноси и јавно објављује годишњи и трогодишњи план инвестиција, уз претходно прибављену сагласност ДЕРК-а, усклађен с потребама корисника мреже, Електроенергетском политиком, односно електроенергетским билансима, десетогодишњим планом развоја дистрибутивне мреже те просторно-планским документима, који одобрава Скупштина Дистрикта.
- (3) План инвестиција садржи нарочито:
 - а) детаљан опис стања постојеће инфраструктуре, степена искоришћености елемената дистрибутивне мреже;

- b) процјену потреба за додатним капацитетима, узимајући у обзир и развој дистрибуиране производње, мјере енергетске ефикасности, примјену нових технологија и слично;
- c) листу и опис већих електроенергетских објеката чија је изградња или реконструкција планирана у назначеном периоду;
- d) циљеве у погледу квалитета снабдијевања нарочито у дијелу који се односи на континуитет и квалитет испоруке;
- e) циљеве заштите животне средине;
- f) план одржавања елемената дистрибутивне мреже, с циљем повећања сигурности и квалитета снабдијевања;
- g) план успостављања и развоја система напредних мјерења;
- h) процјену потреба у дијелу информационе безбједности; и
- i) друге податке од значаја за извршење плана инвестиција.

(4) Приликом израде планова развоја и планова инвестиција из ставова 1 и 2 овог члана, оператор дистрибутивног система узима у обзир мјере енергетске ефикасности, управљања потрошњом и интеграције дистрибуиране производње којима се може одгодити, односно отклонити потреба за повећањем капацитета дистрибутивне мреже.

Члан 31 **(Приступ дистрибутивној мрежи)**

- (1) Оператор дистрибутивног система дужан је да омогући приступ дистрибутивној мрежи корисницима система по регулисаним цијенама и по транспарентним и недискриминаторским принципима.
- (2) Оператор дистрибутивног система може одбити приступ мрежи искључиво због ограничених капацитета, погонских сметњи или преоптерећености мреже које угрожавају рад система.
- (3) Оператор дистрибутивног система ће одбити приступ мрежи кориснику система, односно произвођачу који нема дозволу за обављање електроенергетске дјелатности производње када је, сагласно релевантним прописима Босне и Херцеговине и овом закону, обавезно њено посједовање.
- (4) Оператор дистрибутивног система је у случајевима из ставова 2 и 3 овог члана дужан да детаљно писмено образложи разлоге одбијања приступа.
- (5) Оператор дистрибутивног система нема право да одбије прикључење електроенергетских постројења корисника на основу могућих будућих ограничења на постојећим мрежним капацитетима.
- (6) Оператор дистрибутивног система је дужан да пружи све неопходне информације о евентуалним постојећим ограничењима на мрежним капацитетима заинтересованом лицу.
- (7) Оператор дистрибутивног система нема право да одбије ново мјесто прикључења из разлога што би то проузроковало додатне трошкове у вези с потребним повећањем капацитета на елементима мреже у непосредној близини мјеста прикључења.

Члан 32 **(Накнаде за пружање услуга оператора дистрибутивног система)**

(1) Оператор дистрибутивног система остварује приходе потребне за обављање дјелатности дистрибуције електричне енергије и управљања дистрибутивним системом, по основу накнаде за:

- a) коришћење дистрибутивне мреже (у даљем тексту: дистрибутивна мрежна тарифа);
- b) прикључење на дистрибутивну мрежу;
- c) пружање нестандартних услуга корисницима дистрибутивног система.

(2) Накнаде из става 1 овог члана дефинисане су и оператору дистрибутивног система није дозвољена наплата другачијих износа накнаде за коришћење дистрибутивне мреже, накнаде за прикључење на дистрибутивну мрежу или накнаде за пружање нестандартних услуга од оних које је утврдио, односно на које је сагласност дао ДЕРК.

Члан 33

(Накнада за коришћење дистрибутивне мреже)

(1) ДЕРК утврђује методологију за утврђивање накнаде за коришћење дистрибутивне мреже (дистрибутивне мрежне тарифе).

(2) Начин обрачуна и износ накнаде за коришћење дистрибутивне мреже и висине тарифних ставова по категоријама потрошње и групама купаца утврђује ДЕРК, на предлог оператора дистрибутивног система, а на основу методологије из става 1 овог члана.

Члан 34

(Накнада за прикључење на дистрибутивну мрежу)

(1) ДЕРК доноси методологију за утврђивање накнаде за прикључење на дистрибутивну мрежу, на предлог оператора дистрибутивног система.

(2) ДЕРК одобрава структуру и износ накнаде за прикључење на дистрибутивну мрежу, према врсти и типу прикључка за поједине категорије потрошње, на предлог оператора дистрибутивног система, а на основу методологије из става 1 овог члана.

(3) Начин обрачуна и износи накнаде за прикључење објављују се на интернет-страници оператора дистрибутивног система и јединствено се примјењују на територији Дистрикта.

Члан 35

(Накнада за пружање нестандартних услуга)

(1) Нестандардне услуге оператора дистрибутивног система обухватају све појединачне услуге према корисницима система, које оператор дистрибутивног система пружа на захтјев корисника система или услуге које нису обухваћене накнадама из члана 32 става 1 тачака а) и б) овог закона.

(2) Висину накнаде за пружање нестандартних услуга утврђује оператор дистрибутивног система, уз претходно прибављену сагласност ДЕРК-а, актом о цијенама нестандартних услуга.

(3) Акт о цијенама нестандартних услуга објављује се на интернет-страници оператора дистрибутивног система и јединствено се примјењује на територији Дистрикта.

(4) Накнада за пружање нестандартних услуга може обухватити и објективне трошкове који могу настати у поступку пружања нестандартних услуга, укључујући и услуге других надлежних органа и тијела чија висина се не може утврдити унапријед на начин регулисан ставом 2 овог члана.

Члан 36 (Извјештавање)

Оператор дистрибутивног система периодично, према динамици и начину који одреди ДЕРК, доставља извјештаје ДЕРК-у који се посебно односе на:

- a) техничке податке о дистрибутивној мрежи;
- b) податке о корисницима дистрибутивног система, укључујући и податке о промјени снабдјевача;
- c) податке о набавци и продаји електричне енергије на дистрибутивној мрежи;
- d) податке о оствареним дистрибутивним губицима и набавци електричне енергије за ове потребе;
- e) податке о оптерећењу дистрибутивне мреже;
- f) податке о прикључцима на дистрибутивну мрежу;
- g) показатеље квалитета снабдијевања електричном енергијом;
- h) финансијске показатеље пословања;
- i) остале податке у складу са актима ДЕРК-а.

Члан 37 (Тајност података)

(1) Оператор дистрибутивног система је обавезан да обезбиједи тајност повјерљивих података које добија од других електроенергетских субјеката и купаца, осим ако се посебним прописом не захтијева јавно објављивање одређених података или њихова достава надлежним тијелима.

(2) Подаци о условима приступа и коришћења дистрибутивне мреже су јавни.

Члан 38 (Директан вод)

(1) Када произвођач електричне енергије и крајњи купац намјеравају да закључе уговор о снабдијевању, а не постоји могућност приступа дистрибутивној мрежи, могу изградити директан вод, уз претходно прибављену сагласност ДЕРК-а.

(2) Електроенергетски субјекти из става 1 овог члана користе директан вод како би могли снабдијевати електричном енергијом своје пословне објекте и своје купце.

(3) Могућност снабдијевања електричном енергијом путем директног вода из става 1 овог члана неће утицати на могућност уговарања снабдијевања електричном енергијом у складу с принципима регулисаног приступа треће стране, односно права на слободан избор снабдјевача.

(4) ДЕРК може одбити претходно одобравање изградње директног вода ако би такво одобрење ометало спровођење обавезе пружања јавне услуге, укључујући заштиту крајњих купаца.

Члан 39 (Дистрибутивна мрежна правила)

(1) Погон и управљање дистрибутивном мрежом утврђују се дистрибутивним мрежним правилима.

(2) Дистрибутивна мрежна правила прописују нарочито:

- a) техничке и друге услове за прикључење свих категорија корисника на мрежу;

- b) техничке и друге услове за безбједан погон електроенергетског система ради поузданог снабдијевања електричном енергијом;
- c) квалитет напона и дозвољена одступања параметара квалитета напона;
- d) техничке услове за приступ, односно коришћење дистрибутивне мреже;
- e) начин управљања загушењем у дистрибутивној мрежи;
- f) планирање погона и управљање дистрибутивном мрежом;
- g) поступке при погону дистрибутивне мреже у случају поремећеног радног режима услед квара, више силе и других ванредних околности;
- h) начин спровођења ограничења испоруке у случају недостатка електричне енергије у електроенергетском систему;
- i) методологију и критеријуме за планирање развоја дистрибутивне мреже;
- j) техничке захтјеве за склопне апарате који се користе у дистрибутивној мрежи;
- k) техничке захтјеве за опремање обрачунског мјерног мјеста корисника система;
- l) техничке захтјеве за енергетске трансформаторе;
- m) техничке захтјеве за управљање потрошњом у дистрибутивном систему;
- n) пружање услуга флексибилности и моделе пружања ових услуга;
- o) техничке и друге услове за међусобно повезивање и рад мрежа;
- p) начин вршења контроле напона у дистрибутивној мрежи;
- г) начин утврђивања стандардних профила оптерећења; и
- s) друга питања од значаја за рад дистрибутивног система.

(3) Оператор дистрибутивног система усваја дистрибутивна мрежна правила уз претходно прибављену сагласност ДЕРК-а.

(4) Дистрибутивна мрежна правила објављују се на интернет-страници оператора дистрибутивног система и примјењују се јединствено на територији Дистрикта.

Члан 40

(Обавезе оператора дистрибутивног система у вези с квалитетом снабдијевања и поступак промјене снабдјевача)

- (1) Квалитет снабдијевања електричном енергијом обухвата:
 - a) континуитет испоруке;
 - b) квалитет напона у дистрибутивној мрежи; и
 - c) комерцијални квалитет услуге.
- (2) Оператор дистрибутивног система дужан је да:
 - a) одржава и унапређује ниво квалитета снабдијевања;
 - b) врши мјерење квалитета напона у дистрибутивној мрежи;
 - c) прикупља податке потребне за утврђивање квалитета снабдијевања;
 - d) прати показатеље квалитета снабдијевања.
- (3) Оператор дистрибутивног система је дужан да, најкасније до 31. марта текуће године, изрази и јавно објави извјештај о квалитету снабдијевања за претходну годину.
- (4) Правилником о квалитету снабдијевања купаца и поступку промјене снабдјевача који доноси ДЕРК уређују се питања:
 - a) показатеља квалитета снабдијевања;
 - b) начина мјерења, прикупљања и обраде квалитета снабдијевања;
 - c) постепеног увођења општих, минималних и гарантованих стандарда квалитета снабдијевања;
 - d) постепеног увођења финансијске компензације купцу након увођења гарантованих квалитета снабдијевања;

- e) начина, динамике и садржаја извјештавања ДЕРК-а;
- f) садржаја годишњег извјештаја о квалитету снабдијевања који припрема оператор дистрибутивног система;
- g) начина снабдијевања купаца на тржишту електричне енергије у Дистрикту;
- h) права и обавеза купаца електричне енергије;
- i) права и обавеза снабдјевача крајњих купаца;
- j) поступка промјене снабдјевача;
- k) улоге јавног и резервног снабдјевача;
- l) начина формирања цијена јавног снабдијевања;
- m) начина формирања цијена резервног снабдијевања;
- n) друга питања везана за ефикасну промјену снабдјевача.

Члан 41

(Ограничење преноса кроз дистрибутивну мрежу)

Пренос посредством дистрибутивне мреже оператор дистрибутивног система може ограничити искључиво из следећих разлога:

- a) сигурности електроенергетског система;
- b) извођења планираних радова на одржавању;
- c) разлога безбједности људи и имовине;
- d) када то захтијевају прописи о заштити животне средине; и
- e) када је угрожен систем производње електричне енергије.

Члан 42

(Раздвајање оператора дистрибутивног система)

(1) Ако је оператор дистрибутивног система дио вертикално интегрисаног субјекта, дужан је да буде независан у односу на друге дјелатности које нису повезане с дистрибуцијом, најмање у смислу својег правног облика, организације и одлучивања.

(2) Независност оператора дистрибутивног система из става 1 овог члана не укључује обавезу одвајања власништва оператора дистрибутивног система од вертикално интегрисаног субјекта.

(3) Независност оператора дистрибутивног система обезбиједиће се на начин да:

- a) лице које је одговорно за управљање оператором дистрибутивног система неће учествовати у надзорним, односно руководећим структурама вертикално интегрисаног електроенергетског субјекта који је одговоран, директно или индиректно, за свакодневни рад производње, снабдијевања електричном енергијом или трговине електричном енергијом;
- b) ће бити предузете одговарајуће мјере да би се професионални интереси лица одговорних за управљање оператором дистрибутивног система узели у обзир на начин који обезбјеђује њихову способност независног дјеловања;
- c) оператор дистрибутивног система одлучује потпуно независно од вертикално интегрисаног електроенергетског субјекта, у погледу питања средстава потребних за погон, одржавање и развој мреже;

d) оператор дистрибутивног система на располагању има адекватне стручне, техничке, материјалне и финансијске ресурсе довољне за извршавање својих задатака сагласно са овим законом као и другим релевантним прописима.

(4) Оператор дистрибутивног система који је дио вертикално интегрисаног субјекта својом регистрованом дјелатношћу, комуникацијама, пословним именом, односно коришћењем назива дијела који обавља послове оператора дистрибутивног система у пословној кореспонденцији неће доводити до забуне у погледу дјелатности и са истом везаних обавеза које су одвојене од дјелатности дијела вертикално интегрисаног субјекта који обавља дјелатност снабдијевања електричном енергијом.

(5) Вертикално интегрисани субјекат који обавља другу лиценцирану електроенергетску дјелатност нема право да даје упутства везана за свакодневно пословање оператора дистрибутивног система, односно у погледу појединачних одлука оператора дистрибутивног система.

(6) Одредбе овог члана не примјењују се на интегрисане електроенергетске субјекте који електричном енергијом снабдијевају мање од 100.000 потрошача као и на електроенергетске субјекте који снабдијевају мале изоловане системе.

Члан 43

(Затворени дистрибутивни систем)

(1) Затворени дистрибутивни систем је систем преко којег се електрична енергија дистрибуира на географски ограниченој индустријској зони, трговачкој зони или зони заједничких услуга:

а) ако је пословање или производни процес корисника тог система из специфичних или безбједносних разлога повезан; и

б) ако се електрична енергија првенствено дистрибуира власнику, односно оператору затвореног дистрибутивног система, њиховим повезаним лицима и другим корисницима система.

(2) ДЕРК издаје дозволу за обављање дјелатности и рад затвореног дистрибутивног система.

(3) Корисници чији су објекти прикључени на затворени дистрибутивни систем не могу бити дискриминисани у односу на кориснике других дистрибутивних система у вези са испоруком и снабдијевањем електричном енергијом.

Члан 44

(Дјелатност дистрибуције и управљања затвореним дистрибутивним системом)

(1) Уколико власник затвореног дистрибутивног система нема интерес за обављање дистрибуције и управљања затвореним дистрибутивним системом, ДЕРК ће одредити оператора дистрибутивног система на територији Дистрикта за обављање дјелатности дистрибуције и управљања таквим системом.

(2) У случају из става 1 овог члана, власник електроенергетских објеката, односно инфраструктуре затвореног дистрибутивног система дужан је да оператору дистрибутивног система који је утврђен сагласно ставу 1 овог члана, преда на коришћење и управљање инфраструктуру неопходну за реализацију наведене обавезе.

(3) Оператор дистрибутивног система који преузима дистрибуцију и управљање затвореним дистрибутивним системом и власник затвореног дистрибутивног система уговором утврђује међусобна права и обавезе.

Члан 45

(Цијена коришћења затвореног дистрибутивног система)

- (1) ДЕРК одобрава методологију за обрачун накнаде за коришћење дистрибутивне мреже у затвореном дистрибутивном систему.
- (2) ДЕРК може оператора затвореног дистрибутивног система ослободити обавезе да електричну енергију неопходну за покриће губитака у дистрибутивној мрежи набавља по тржишним условима.
- (3) Накнаду за коришћење затвореног дистрибутивног система утврђује оператор затвореног дистрибутивног система, уз претходно прибављено одобрење ДЕРК-а.
- (4) Корисник затвореног дистрибутивног система има право на приговоре на које право има корисник дистрибутивног система.
- (5) На питања накнаде за прикључак на затворени дистрибутивни систем, односно накнаде за нестандартне услуге, сходно се примјењују одредбе овог закона о накнадама оператора дистрибутивног система.

Члан 46

(Одговорност оператора затвореног дистрибутивног система)

Оператор затвореног дистрибутивног система одговоран је за:

- a) безбједан и поуздан рад затвореног дистрибутивног система и квалитет испоруке електричне енергије;
- b) недискриминаторски приступ затвореном дистрибутивном систему;
- c) испуњење рационалних захтјева за повећање снаге затвореног дистрибутивног система;
- d) изградњу прикључка кориснику дистрибутивног система;
- e) давање информација електроенергетским субјектима и корисницима затвореног дистрибутивног система о могућности приступа затвореном дистрибутивном систему, на принципима транспарентности, односно недискриминације;
- f) исправност и поузданост мјерења утрошене електричне енергије на мјестима примопредаје с корисницима затвореног дистрибутивног система.

Члан 47

(Обавезе оператора затвореног дистрибутивног система)

Оператор затвореног дистрибутивног система дужан је да:

- a) утврди правила о раду дистрибутивног система;
- b) одржава дистрибутивну мрежу;
- c) изради план инвестиција, усклађен с потребама корисника система;
- d) примјењује накнаде за коришћење затвореног дистрибутивног система утврђене у складу са овим законом, односно прописима ДЕРК-а;
- e) објави услове и накнаду за прикључење на затворени дистрибутивни систем;
- f) прати губитке у затвореном дистрибутивном систему, односно планира мјере за смањење губитака у затвореном дистрибутивном систему;

- g) обезбиједи набавку електричне енергије ради покрића губитака у затвореном дистрибутивном систему;
- h) обезбиједи повјерљивост комерцијално осјетљивих информација добијених током обављања дјелатности;
- i) прикупља и доставља податке снабдјевачу за купце унутар затвореног дистрибутивног система који се налазе на његовом дистрибутивном подручју, на основу измјерених вриједности, односно вриједности обрачунатих на основу профила потрошње за одређену категорију купаца;
- j) предузима мјере бнезбједности;
- k) предузима мјере за повећање енергетске ефикасности и мјере за заштиту животне средине;
- l) ДЕРК-у доставља све податке о дистрибуираној електричној енергији, односно друге податке на захтјев истог;
- m) утврђује друга питања неопходна за рад затвореног дистрибутивног система, сагласно прописима ДЕРК-а.

Члан 48

(Правила о раду затвореног дистрибутивног система)

- (1) Оператор затвореног дистрибутивног система Правилима о раду утврђује:
 - a) правила приступа затвореном дистрибутивном систему;
 - b) правила о мјерењу са дефинисаном мјерном опремом, критеријумима за избор класе тачности мјерног уређаја и карактеристика пратећих уређаја и опреме, у зависности од положаја мјерног мјеста, односно категорије корисника затвореног дистрибутивног система;
 - c) правила коришћења и одржавања објеката;
 - d) поступке у случају поремећаја у раду;
 - e) друга питања неопходна за рад затвореног дистрибутивног система електричне енергије.
- (2) Правила о раду усваја оператор затвореног дистрибутивног система уз претходно прибављену сагласност ДЕРК-а.

ПОГЛАВЉЕ VIII. СНАБДИЈЕВАЊЕ И СИГУРНОСТ СНАБДИЈЕВАЊА

Члан 49

(Снабдијевање)

- (1) Снабдијевање електричном енергијом врши се у складу са овим законом, подзаконским актима те Општим условима за испоруку и снабдијевање електричном енергијом, тарифним системом за продају електричне енергије и уговором о снабдијевању електричном енергијом.
- (2) Крајњи купац електричне енергије има право да слободно бира снабдјевача електричне енергије.
- (3) Снабдијевање крајњих купаца електричном енергијом у Дистрикту може да обавља електроенергетски субјекат који има лиценцу за обављање дјелатности снабдијевања

електричном енергијом издату од ДЕРК-а у складу са овим законом, као и друга правна лица која имају одговарајућу лиценцу издату од стране других регулатора.

(4) Лиценца за снабдијевање електричном енергијом издата од стране надлежних регулатора има правну снагу у Дистрикту.

Члан 50 (Јавна услуга снабдијевања)

(1) С циљем сигурности снабдијевања електричном енергијом домаћинстава и малих купаца који се нису користили правом избора снабдјевача на тржишту, правно лице које има обавезу пружања јавне услуге снабдијевања електричном енергијом одређује се сагласно одредбама члана 11 овог закона.

(2) Услуга снабдијевања, односно универзална услуга коју обавља снабдјевач из става 1 овог члана обавља се као јавна услуга у складу са утврђеним условима, купцима који слободно изаберу такав начин снабдијевања, односно купцима који се не користе правом избора, односно промјене снабдјевача, по лако упоредивим, недискриминаторним и транспарентним цијенама.

(3) Снабдјевач из става 1 овог члана одређује се на ограничен период, најдуже до пет година, а на основу критеријума који се односе на тржишно учешће у снабдијевању крајњих купаца у Дистрикту, као и техничких, организационих и материјално-финансијских могућности за обављање јавног снабдијевања.

(4) Влада на основу извјештаја о тржишту електричне енергије, развоју тржишта електричне енергије, односно стварном нивоу конкурентности који усваја годишње на основу предлога Одјелјења за комуналне послове, те на основу извјештаја ДЕРК-а из члана 11 овог закона, преиспитује оправданост постојања обавезе јавног снабдијевања електричном енергијом.

(5) Јавни снабдјевач дужан је да, с циљем обезбјеђења потребних услова за редовно и сигурно снабдијевање купаца електричном енергијом који имају право на јавно снабдијевање, набавља потребну електричну енергију у конкурентском поступку (аукција, јавни оглас, организовано тржиште и слично).

(6) Јавни снабдјевач дужан је да ДЕРК-у доставља све потребне податке и доказе о цијени електричне енергије за јавно снабдијевање, набављеној у складу са ставом 5 овог члана.

(7) Јавни снабдјевач дужан је да обезбиједи уредно снабдијевање крајњих купаца електричном енергијом.

Члан 51 (Право на услугу јавног снабдијевања)

(1) Купац из категорије потрошње домаћинство или мали купац, ако се не користи правом избора снабдјевача, односно остане без снабдјевача из било ког разлога, има право на услугу јавног снабдијевања, о чему закључује уговор са електроенергетским субјектом који пружа ту услугу.

(2) Уговор о снабдијевању између јавног снабдјевача и крајњег купца је уговор о потпуном снабдијевању.

(3) Купац из става 1 овог члана стиче право на услугу јавног снабдијевања:

- a) након измирења или регулисања обавеза према дотадашњем снабдјевачу о чему закључује споразум о измирењу дуга или регулисању обавеза или дотадашњи снабдјевач изда потврду о измиреним обавезама;
- b) до доношења коначне одлуке надлежног органа у случају да је покренут поступак у коме се утврђује постојање дуга.

Члан 52 (Резервно снабдијевање)

(1) Купци, осим малих купаца и купаца из категорије домаћинство, који се снабдијевају на отвореном тржишту имају право на резервно снабдијевање електричном енергијом код резервног снабдјевача, у случају престанка снабдијевања усљед:

- a) стечаја или ликвидације снабдјевача који га је до тада снабдијевао;
- b) престанка или одузимања дозволе снабдјевачу који га је до тада снабдијевао.

(2) Купци из става 1 овог члана имају право на резервно снабдијевање најдуже до шездесет (60) дана.

Члан 53 (Услуга резервног снабдијевања)

(1) Влада, уз прибављено мишљење ДЕРК-а, одређује снабдјевача који ће обављати услугу резервног снабдијевања на територији Дистрикта.

(2) Влада доноси одлуку из става 1 овог члана на период до двије године, а на основу критеријума који се односе на тржишно учешће у снабдијевању крајњих купаца у Дистрикту, као и техничке, организационе и материјално-финансијске могућности за обављање такве услуге.

Члан 54 (Откуп електричне енергије из обновљивих извора енергије и у ефикасној когенерацији)

Снабдјевач крајњих купаца на територији Дистрикта обавезан је да преузме и откупи удио електричне енергије произведене коришћењем обновљивих извора енергије и у ефикасној когенерацији у складу с прописима којима се уређује област производње електричне енергије из обновљивих извора енергије и у ефикасној когенерацији.

Члан 55 (Општи услови за испоруку и снабдијевање)

ДЕРК утврђује Опште услове за испоруку и снабдијевање крајњих купаца којима се прописују:

- a) права и обавезе оператора дистрибутивног система, корисника система, снабдјевача и крајњег купца, укључујући купца – произвођача и активног купца;
- b) услови и начин приступа и коришћења дистрибутивне мреже;

- c) услови и начин издавања електроенергетске сагласности за прикључење нових, односно за повећање прикључне снаге постојећих корисника система, укључујући и мјеста за пуњење или снабдијевање електричних возила;
- d) садржај и начин закључивања уговора о прикључењу, односно повећању прикључне снаге корисника система;
- e) услови, начин и рокови закључивања уговора о снабдијевању електричном енергијом, обавезе снабдјевача при снабдијевању крајњих купаца електричном енергијом и обавезе крајњих купаца;
- f) услови, начин и рокови закључивања уговора о приступу/коришћењу дистрибутивне мреже;
- g) начин мјерења и утврђивања потрошње електричне енергије и размјене података;
- h) обавезе у вези са заштитом мјерних уређаја од неовлашћеног приступа;
- i) начин обрачуна цијене и услови плаћања електричне енергије;
- j) услови и начин обуставе испоруке електричне енергије;
- k) субјекти којима се не може обуставити испорука електричне енергије због неплаћања;
- l) услови, начин, мјере и редослијед ограничења испоруке електричне енергије у случају угрожене сигурности снабдијевања;
- m) приоритети за испоруку електричне енергије у случају угрожене сигурности снабдијевања;
- n) начин утврђивања и обрачуна (количине и снаге) неовлашћено утрошене електричне енергије, начин обрачуна и наплате неовлашћено утрошене електричне енергије;
- o) услови и начин прикључења електроенергетских објеката, градилишта и привремених објеката;
- p) услови и начин пружања услуге снабдијевања електричном енергијом мјеста за пуњење електричних возила;
- q) начин рјешавања приговора и жалби корисника система;
- s) начин обавјештавања крајњих купаца у случају обуставе и ограничења испоруке електричне енергије;
- t) право великих купаца на истовремено уговарање снабдијевања са више снабдјевача;
- u) друга питања од значаја за односе између оператера дистрибутивног система и корисника дистрибутивне мреже, као и односе између електроенергетских субјеката и купаца електричне енергије.

Члан 56 **(Уговор о снабдијевању)**

- (1) Уговором о снабдијевању крајњих купаца уређују се права и обавезе између снабдјевача и крајњег купца електричне енергије.
- (2) Уговор из става 1 овог члана, поред општих елемената утврђених законом који уређује облигационе односе, садржи и сљедеће елементе:
 - a) податке о снабдјевачу, укључујући и његову службену интернет-страницу;
 - b) права, односно обавезе везане за снагу и количину електричне енергије;
 - c) динамику снабдијевања;
 - d) врсту и ниво квалитета понуђених услуга у складу с прописима;
 - e) права и обавезе снабдјевача и крајњег купца у случају неиспуњавања обавеза уговарача као и права и обавезе у случају привремене обуставе испоруке електричне енергије;
 - f) рок на који се уговор закључује, права и обавезе у случају раскида уговора као и права, односно обавезе у случају одустајања од уговора;

- g) цијену снабдијевања, начин обрачуна и услове плаћања преузете електричне енергије;
- h) начин информисања купца о промјени цијена и других услова снабдијевања електричном енергијом;
- i) начин рјешавања спорова;
- j) информације које се односе на права купаца, нарочито право на приговор, односно информације које се односе на приговор, односно начин рјешавања приговора;
- k) мјере заштите крајњих купаца у вези са закључивањем уговора; и
- l) друге елементе у зависности од специфичности и врсте услуга које пружа снабдјевач.

(3) Снабдјевач је дужан да о елементима уговора из става 2 овог члана обавијести купца прије закључивања уговора, или у специфичним случајевима предложи посебне одредбе у уговору које дефинишу специфичне услуге.

(4) Услови за закључење и садржај уговора о снабдијевању уређују се Општим условима за испоруку и снабдијевање из члана 55 овог закона.

(5) Уговором о снабдијевању купцу се неће ускратити или отежати право на раскид, односно отказ уговора, нити се истом могу наметати додатне финансијске обавезе у вези с правом промјене снабдјевача.

Члан 57 **(Обавезе снабдјевача)**

(1) Снабдјевач електричном енергијом дужан је да:

- a) снабдијева купце с којима има закључен уговор о снабдијевању електричном енергијом утврђеног квалитета и квантитета;
- b) обрачунава утрошену електричну енергију и пружене услуге у складу с прописима и уговором о снабдијевању;
- c) обавијести, на прикладан начин, мале купце и купце из категорије домаћинство о важећим цијенама и стандардним условима за закључење уговора о снабдијевању;
- d) издаје рачун за испоручену електричну енергију једном мјесечно, у којем су на прегледан начин посебно исказани цијена електричне енергије, трошкови коришћења мреже, обрачунски период, накнаде прописане законом, порези и остале обавезе;
- e) купце непосредно обавијести о промјени цијена и других услова продаје у разумном року, а најкасније петнаест (15) дана прије примјене измијењених цијена или услова продаје;
- f) објави услове, поступак и посљедице у случају обуставе испоруке електричне енергије због неизмиривања обавеза из уговора о снабдијевању електричном енергијом;
- g) обезбиједи бесплатну телефонску линију за обавјештавање и одговоре на питања купаца ради информисања о условима и начину остваривања права купаца;
- h) предузима мјере да би омогућио купцима кратке, прецизне и ажуриране информације које се односе на права крајњег купца;
- i) најкасније до 31. марта сваке године обавијести крајње купце, путем рачуна или прилога уз рачун или путем промотивних материјала, о учешћу сваког појединог извора енергије у укупној енергији коју је користио за снабдијевање својих крајњих купаца у претходној години;
- j) пружа информације или упућује на постојеће изворе информација који се односе на утицај различитих извора електричне енергије на животну средину, на мјере енергетске ефикасности које се предузимају те информације које се односе на емисију гасова са ефектом стаклене баште као посљедице производње електричне енергије из различитих горива;

- k) обавјештава крајње купце о њиховим правима која имају у случају спора;
- l) изврши и друге обавезе у складу с прописима којима се уређују облигациони односи, трговина и промет робе и услуга и заштита потрошача;
- m) купца с којим има закључен уговор о потпуном снабдијевању, на његов захтјев, бесплатно обавијести о подацима о потрошњи електричне енергије, праву на промјену снабдјевача и поступку промјене снабдјевача;
- n) поступа с подацима о крајњим купцима из било које категорије сагласно прописима о заштити личних података;
- o) на једноставан начин обавјештава крајње купце о мјерама побољшања енергетске ефикасности у финалној потрошњи електричне енергије; и
- p) изузетно, понуди одговарајуће начине плаћања који нису дискриминаторски за крајње купце који су у закашњењу са плаћањем обавеза, односно изради и јавно објави властити програм мјера и погодности за пружање помоћи крајњим купцима у испуњавању доспјелих обавеза, а ради спречавања обуставе снабдијевања.

(2) Одредбе овог члана сходно се примјењују и на јавног и резервног снабдјевача.

Члан 58

(Цијена електричне енергије за јавно и резервно снабдијевање)

(1) Снабдјевач ће утврдити цијене сагласно са методологијом за утврђивање цијене за снабдијевање крајњих купаца електричном енергијом, у систему јавног, односно резервног снабдијевања, утврђеној од стране надлежног регулатора.

(2) Цијена електричне енергије за резервно снабдијевање може бити већа од просјечне цијене електричне енергије на малопродајном тржишту електричне енергије у Дистрикту, а резервни снабдјевач дужан је да примјењује исту сагласно са методологијом, односно утврђеном горњом границом од стране надлежног регулатора.

Члан 59

(Обустава испоруке по захтјеву снабдјевача)

(1) Према уговору о снабдијевању крајњег купца, сваки снабдјевач може захтијевати од оператера дистрибутивног система обуставу испоруке електричне енергије крајњем купцу због неиспуњених обавеза из уговора о снабдијевању крајњег купца.

(2) Снабдјевач подноси писмени захтјев из става 1 овог члана оператеру дистрибутивног система на чију мрежу је прикључен објекат крајњег купца за који се тражи обустава испоруке.

(3) Снабдјевач је дужан оператеру дистрибутивног система да плати услугу обуставе испоруке електричне енергије, као и услугу поновног прикључења на дистрибутивну мрежу.

(4) Трошкове из става 3 овог члана снабдјевач има право да надокнади од крајњег купца.

Члан 60

(Крајњи купац)

(1) Крајњи купац има право да слободно изабере снабдјевача од кога ће куповати електричну енергију.

- (2) Крајњи купац и снабдјевач кога крајњи купац слободно изабере на тржишту, уговарају количину и цијену електричне енергије, а у складу с мрежним правилима, тржишним правилима и Општим условима за испоруку и снабдијевање електричном енергијом.
- (3) Крајњи купац који се снабдијева у систему јавног снабдијевања снабдијева се у складу с правом на услугу јавног снабдијевања како је регулисано одредбама члана 51 овог закона.
- (4) Купци се могу удруживати ради заједничког иступања према снабдјевачу који није у обавези пружања јавне услуге, а с циљем обезбјеђивања мјера заштите крајњих купаца, транспарентности, побољшања уговорних услова, те обезбјеђења општих информација и информација о механизму рјешавања спорова.
- (5) Велики купац, односно крајњи купац, осим малог купца, односно купца из категорије потрошње домаћинство, има право на истовремено уговарање испоруке електричне енергије с више снабдјевача сагласно са Општим условима за испоруку и снабдијевање.
- (6) Крајњи купац дужан је да користи електричну енергију под условима, на начин и за намјене утврђене овим законом, другим прописима и у складу са закљученим уговором о прикључењу.
- (7) Крајњи купац дужан је да омогући овлашћеним лицима надлежних оператера система приступ мјерним уређајима и инсталацијама, као и мјесту прикључења ради читавања, провјере исправности, отклањања кварова, замјене и одржавања уређаја или измјештања мјерних мјеста као и ради обуставе испоруке.
- (8) Крајњи купац, осим малог купца, односно купца из категорије потрошње домаћинство, има право да захтијева да информације из уговора о снабдијевању буду повјерљиве.

Члан 61 (Промјена снабдјевача)

- (1) Промјена снабдјевача је за крајњег купца бесплатна.
- (2) Поступак промјене снабдјевача има се реализовати у року од двадесет једног (21) дана од дана подношења захтјева код новог снабдјевача под условом да је купац измирио све претходно доспјеле обавезе према постојећем снабдјевачу, исказане на рачуну за електричну енергију за мјесец који претходи дану подношења захтјева за промјену или је на други начин уговорио измирење таквих обавеза.
- (3) У поступку промјене снабдјевача примјењују се прописи које утврди ДЕРК.

Члан 62 (Услуге пуњења електричних возила)

- (1) Услуге пуњења електричних возила могу пружати лиценцирани снабдјевачи крајњих купаца или власници јавних мјеста или лица која управљају јавним мјестима који немају обавезу прибављања дозволе за снабдијевање електричном енергијом.
- (2) Оператор дистрибутивног система не може бити власник нити развијати или управљати пуњачима електричних возила, осим у случају да посједује пуњаче искључиво за своје потребе.
- (3) Оператор дистрибутивног система води евиденцију пружалаца услуга пуњења електричних возила.

- (4) Услуга пуњења електричних возила на јавно доступним просторима пружа се кориснику услуге пуњења једнократно, без закључења посебног уговора са снабдјевачем или пружаоцем услуга.
- (5) Услуге пуњења електричних возила на јавно доступним просторима могу се корисницима пружати и на уговорном основу, укључујући пружање услуга у име и за рачун других пружалаца услуга.
- (6) Оператор дистрибутивног система на недискриминаторском основу пружа услуге лицима која уграђују или управљају јавно доступним мјестима за пружање услуга пуњења електричних возила, укључујући услуге везане за прикључење на дистрибутивну мрежу.
- (7) Лице које пружа услугу пуњења електричних возила је дужно, на захтјев ДЕРК-а, да достави податке и информације потребне за обављање послова из надлежности истог.

Члан 63

(Технички захтјеви за просторе опремљене за пуњење електричних возила)

- (1) Јавно доступни простори опремљени за пружање услуге пуњења електричних возила користе напредне интелигентне мјерне уређаје са даљинским читавањем и контролом уколико је то технички изводљиво и економски оправдано.
- (2) Мјеста за пружање услуге пуњења електричних возила морају испуњавати техничке захтјеве прописане релевантним стандардима за одговарајући тип мјеста за пуњење, како слиједи:
- a) мјеста за пуњење моторних возила мале снаге наизмјеничном струјом;
 - b) мјеста за пуњење моторних возила велике снаге наизмјеничном струјом;
 - c) мјеста за пуњење моторних возила истосмјерном струјом;
 - d) бежична мјеста за пуњење моторних возила;
 - e) мјеста за пуњење моторних возила категорије L; и
 - f) мјеста за пуњење електричних аутобуса.
- (3) Мјеста за пружање услуге пуњења електричних возила могу предвиђати и замјену батерија за електрична возила.
- (4) Услове за инсталирање напредних интелигентних мјерних уређаја из става 1 овог члана утврђује оператор дистрибутивног система.

ПОГЛАВЉЕ IX. НЕОВЛАШЋЕНА ПОТРОШЊА ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

Члан 64

(Неовлашћена потрошња електричне енергије)

- (1) Неовлашћена потрошња електричне енергије представља сваку потрошњу електричне енергије преко неовлашћеног прикључка на електроенергетску мрежу, односно сваку потрошњу омогућену неовлашћеним радњама на мјерном мјесту и прикључку, односно радњама на мјерном мјесту и прикључку којима се утиче на исправност или прописану тачност мјерења преузете електричне енергије.
- (2) Неовлашћена потрошња електричне енергије је:
- a) прикључење на мрежу без издате електроенергетске сагласности и закљученог уговора о прикључењу;

- b) неовлашћено прикључење на мрежу након извршене обуставе испоруке електричне енергије;
- c) коришћење електричне енергије без мјерног уређаја, мимо мјерног уређаја или преко мјерног уређаја на коме је онемогућено правилно мјерење;
- d) скидање или оштећење пломбе оператера дистрибутивног система са мјерног уређаја који се налази на посједу крајњег купца, осим уколико је крајњи купац обавијестио оператера дистрибутивног система о оштећењу;
- e) коришћење електричне енергије преко неовлашћено замијењеног мјерног уређаја;
- f) скидање или оштећење пломбе на панцир осигурачу, мјерној летви или уређају за ограничавање снаге, односно лимитатору.

Члан 65

(Поступак утврђивања неовлашћене потрошње)

- (1) Неовлашћену потрошњу утврђује оператер дистрибутивног система редовном или ванредном контролом прикључка и мјерног мјеста, која се врши на основу издатог налога за рад, односно издатог овлашћења.
- (2) Редовну и ванредну контролу прикључка и мјерног мјеста из става 1 овог члана обављају квалификована лица овлашћена од оператера дистрибутивног система.
- (3) Ванредна контрола прикључка и мјерног мјеста врши се у свим случајевима када постоји сумња на неовлашћену потрошњу.
- (4) О извршеној контроли сачињава се записник на лицу мјеста, који садржи тачно и непосредно утврђено чињенично стање.
- (5) Записник из става 4 овог члана потписује и крајњи купац, односно неовлашћени потрошач који је присуствовао контроли и којем се уручује примјерак записника.
- (6) У случају сумње на постојање неовлашћене потрошње извршене дјеловањем на исправност мјерног уређаја, оператор дистрибутивног система може се обратити органу надлежном за послове метрологије за мишљење о исправности мјерног уређаја.
- (7) У случају да крајњи купац, односно неовлашћени потрошач није присуствовао контроли или је одбио да потпише записник, примјерак записника се том лицу доставља накнадно поштом, уз обезбјеђење доказа о уредној достави.
- (8) Начин утврђивања и обрачуна неовлашћено преузете електричне енергије, садржај записника, права купца и поступак одлучивања о приговору уређују се Општим условима за испоруку и снабдијевање електричном енергијом Брчко дистрикта БиХ.

Члан 66

(Период обрачуна за неовлашћену потрошњу електричне енергије)

- (1) У случају неовлашћене потрошње, оператор дистрибутивног система обрачунава накнаду за неовлашћено утрошену електричну енергију за период неовлашћене потрошње у складу са Општим условима за испоруку и снабдијевање и обрачун накнаде доставља неовлашћеном потрошачу.
- (2) Неовлашћени потрошач има обавезу да плати обрачунати износ неовлашћено преузете електричне енергије, независно од евентуалног личног учешћа у предузимању неовлашћених радњи на мјерном мјесту и прикључку.

- (3) Период неовлашћене потрошње обухвата период од дана предузимања неовлашћених радњи уколико је могуће са сигурношћу утврдити тај дан, до дана откривања неовлашћене потрошње.
- (4) Уколико се не може утврдити почетак неовлашћене потрошње за обрачун, односно вријеме предузимања неовлашћене радње, узима се дан посљедњег прегледа дијела прикључка или мјерног мјеста на којем је предузета неовлашћена радња, а којом је констатована исправност на прикључку, односно мјерном мјесту.
- (5) Период неовлашћене потрошње из ставова 3 и 4 овог члана не може бити дужи од годину дана.
- (6) За утврђивање почетка периода неовлашћене потрошње, може се користити преглед прикључка или мјерног мјеста из става 4 овог члана, само уколико су овлашћена лица оператора система сачинила записник о контролном прегледу дијела прикључка или мјерног мјеста на којем је предузета неовлашћена радња.

ПОГЛАВЉЕ X. ПРИКЉУЧЕЊЕ НА ДИСТРИБУТИВНУ МРЕЖУ

Члан 67 (Електроенергетска сагласност)

- (1) Лице које намјерава да прикључи објекат на електроенергетску дистрибутивну мрежу дужно је да прибави електроенергетску сагласност.
- (2) Захтјев за издавање електроенергетске сагласности подноси се достављањем писменог захтјева у штампаном или електронском облику.
- (3) Електроенергетска сагласност садржи електроенергетске, односно техничке услове, као и друге услове које је неопходно да корисник испуњава прије прикључења на дистрибутивну мрежу.
- (4) Електроенергетска сагласност издаје се за нове објекте, као и за постојеће објекте код којих се повећава прикључна снага, врши промјена прикључка или уређаја који имају изражен повратни утицај на мрежу и врши спајање или раздвајање мјерних мјеста.
- (5) О захтјеву за издавање електроенергетске сагласности одлучује оператор дистрибутивног система, у року од најдуже петнаест (15) дана од дана подношења захтјева.

Члан 68 (Уговор о прикључењу)

- (1) Прије изградње прикључка на дистрибутивну мрежу, корисник дистрибутивног система и оператор дистрибутивног система закључују уговор о прикључењу.
- (2) Уговором о прикључењу дефинишу се трошкови прикључења, изградња прикључка, надзор над изградњом прикључка, поступак и рокови прикључења, начин плаћања и друге одредбе значајне за његово извршење.

Члан 69 (Накнада за прикључење)

- (1) Трошкове прикључења новог објекта на дистрибутивну мрежу или повећање прикључне снаге постојећег објекта, сноси корисник дистрибутивног система.
- (2) Накнада за прикључење обухвата трошкове изградње прикључка, укључујући и опремање мјерног мјеста мјерним уређајима и трошкове обезбјеђења услова за прикључење кроз повећање капацитета дистрибутивне мреже.
- (3) Накнада за изградњу прикључка објекта крајњег купца утврђује се према врсти и типу прикључка, напонском нивоу на мјесту прикључења, локацији, прикључној снази објекта крајњег купца и броју мјерних мјеста у објекту крајњег купца.
- (4) Накнада за обезбјеђење услова за прикључење објекта крајњег купца утврђује се у висини дијела трошкова повећања капацитета дистрибутивне мреже и нормира се по јединици прикључне снаге објекта крајњег купца.
- (5) Накнада за изградњу прикључка објекта произвођача утврђује се у висини стварних трошкова изградње прикључка до мјеста прикључења на дистрибутивну мрежу.
- (6) Накнада за обезбјеђење услова за прикључење објекта произвођача утврђује се у висини стварних трошкова измјена на постојећој мрежи којима се стварају услови за прикључење објекта произвођача.

Члан 70 **(Право на приговор)**

У случају незадовољства актом којим се кориснику система одбија или ограничава приступ дистрибутивној мрежи или условима прикључења на мрежу, односно другим питањима везаним за издавање електроенергетске сагласности, сходно се примјењују одредбе Закона о преносу, регулатору и оператору система електричне енергије у Босни и Херцеговини, у погледу права на приговор.

Члан 71 **(Изградња прикључка)**

- (1) Оператор преносног система гради прикључак о трошку купца, односно произвођача електричне енергије који се прикључује на дистрибутивну мрежу.
- (2) Изградњу прикључка објекта произвођача врши оператор дистрибутивног система или овлашћени извођач радова по одабиру инвеститора објекта, уз сагласност оператора дистрибутивног система.
- (3) Прикључак је основно средство оператора дистрибутивног система и дио је дистрибутивног система.

Члан 72 **(Прикључење објекта на дистрибутивну мрежу)**

- (1) Након завршетка изградње објекта, оператор дистрибутивног система по захтјеву корисника врши прикључење објекта на дистрибутивну мрежу.
- (2) Оператор дистрибутивног система издаје декларацију о прикључку свим корисницима мреже, укључујући и декларацију о мјерном мјесту за произвођаче електричне енергије.

(Третман прикључка)

- (1) Оператор дистрибутивног система дужан је да сноси трошкове одржавања прикључака из члана 71 става 3 овог закона.
- (2) С циљем одржавања поузданости, континуитета и квалитета снабдијевања, оператор дистрибутивног система дужан је да прикључке одржава, врши замјену и верификацију мјерних уређаја сагласно са техничким и метролошким прописима и да их води у својим пословним евиденцијама.

Члан 74

(Примопредајно мјерно мјесто)

Примопредајно мјерно мјесто је мјесто мјерења испоручене, односно преузете електричне енергије између оператора дистрибутивног система и корисника дистрибутивног система.

Члан 75

(Локација примопредајног мјерног мјеста)

- (1) Локација примопредајног мјерног мјеста је:
 - а) на граници основних средстава оператора дистрибутивног система и крајњег купца или на граници посједа крајњег купца; или
 - б) на граници основних средстава оператора дистрибутивног система и основних средстава произвођача код електрана прикључених на дистрибутивну мрежу.
- (2) Оператор дистрибутивног система дужан је да, у року који је прописан Општим условима за испоруку и снабдијевање, о свом трошку изврши измјештање мјерних уређаја лоцираних унутар индивидуалних стамбених објеката, на начин који ће омогућити несметан приступ мјерном мјесту.
- (3) Оператор дистрибутивног система у електроенергетској сагласности утврђује локацију примопредајног мјерног мјеста на начин који му омогућава несметан приступ.

Члан 76

(Приступ мјерном мјесту)

- (1) Корисник дистрибутивног система дужан је да омогући овлашћеним представницима оператора дистрибутивног система приступ мјерним уређајима и електричним инсталацијама у свом власништву, као и мјерним уређајима, објектима и опреми у власништву оператора дистрибутивног система који се налазе на његовом посједу, ради читавања, испитивања, прегледа, провјере исправности, отклањања кварова, измјештања и замјене, као и ради обуставе испоруке.
- (2) Корисник дистрибутивног система дужан је да заштити од оштећења и неовлашћеног приступа мјерне уређаје који су лоцирани на његовом посједу.

Члан 77

(Правила о прикључењу)

- (1) Оператор дистрибутивног система, уз сагласност ДЕРК-а, доноси правила о прикључењу објеката корисника дистрибутивног система на дистрибутивну мрежу.

(2) Правилима из става 1 овог члана прописују се услови, поступак и начин прикључења објеката корисника мреже на дистрибутивну мрежу, као и поједностављена процедура за прикључење производних објеката купаца – произвођача.

ПОГЛАВЉЕ XI. СИГУРНОСТ СНАБДИЈЕВАЊА

Члан 78

(Мјере за обезбјеђење сигурности снабдијевања)

(1) Сигурност снабдијевања електричном енергијом представља способност електроенергетског система да обезбједи потребне количине електричне енергије за непрекидно и сигурно снабдијевање крајњих купаца.

(2) ДЕРК и Одјељење за комуналне послове надзиру рад лиценцираних електроенергетских субјеката и предузимају мјере из своје надлежности с циљем обезбјеђења:

- a) изградње нових капацитета;
- b) сигурног и поузданог снабдијевања електричном енергијом крајњих купаца;
- c) одржавања дугорочне равнотеже између потрошње и снабдијевања електричном енергијом;
- d) довољног резервног производног капацитета за стабилан погон електроенергетског система;
- e) стабилног регулаторног оквира и уклањања непотребних административних препрека за улагања у електроенергетску инфраструктуру и производне капацитете.

(3) Одјељење за комуналне послове прати сигурност снабдијевања електричном енергијом у Дистрикту и информација о сигурности снабдијевања је саставни дио извјештаја из члана 50 става 4 у вези с чланом 11 овог закона, и извјештава ДЕРК о питањима везаним за сигурност снабдијевања сагласно циљевима утврђеним у ставу 2 овог члана.

Члан 79

(Оперативна сигурност дистрибутивне мреже)

(1) Дистрибутивним мрежним правилима утврђују се минимална оперативна правила и обавезе у вези са сигурношћу рада дистрибутивне мреже.

(2) Оперативним правилима утврђују се захтјеви за одржавање одговарајућег нивоа погонске сигурности мреже у нормалним и поремећеним режимима рада.

(3) Оператер дистрибутивног система дужан је да се приликом изградње и експлоатације електроенергетских објеката дистрибутивне мреже придржава оперативних правила и обавеза у вези са сигурношћу рада дистрибутивне мреже.

ПОГЛАВЉЕ XII. ПРЕКИД, ОБУСТАВА И ОГРАНИЧЕЊЕ ИСПОРУКЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

Члан 80

(Прекид снабдијевања)

- (1) Оператор дистрибутивног система може плански прекинути испоруку електричне енергије у сљедећим случајевима:
- a) редовног и ванредног одржавања;
 - b) прегледа и ремонта;
 - c) испитивања и контроле мјерења;
 - d) прикључења нових корисника дистрибутивног система;
 - e) проширења и реконструкције мреже; и
 - f) у другим случајевима прописаним дистрибутивним мрежним правилима.
- (2) Прекид испоруке електричне енергије оператор дистрибутивног система обавезно најављује крајњим купцима из категорије потрошње домаћинства и малим купцима, најкасније 24 часа, а осталим крајњим купцима најкасније пет дана прије предузимања радњи из става 1 овог члана.

Члан 81

(Обустава испоруке уз претходно упозорење, односно опомену)

- (1) Оператор дистрибутивног система, уз обавезу претходног упозорења, обуставља испоруку крајњем купцу у сљедећим случајевима:
- a) ако крајњи купац омета испоруку електричне енергије другом купцу;
 - b) ако крајњи купац забрани или онемогући лицима која имају овлашћење оператора дистрибутивног система за приступ до прикључака, заштитних и мјерних инструмената, енергетских објеката и уређаја или када ти уређаји стварају сметње;
 - c) ако крајњи купац не поштује посебне услове о ограничењу испоруке електричне енергије;
 - d) ако крајњи купац, на претходну опомену оператора дистрибутивног система не снизи снагу, односно количину електричне енергије на уговорену вриједност у захтијеваном року;
 - e) ако крајњи купац не плаћа испоручену електричну енергију у року одређеном уговором о снабдијевању, односно општим условима; и
 - f) другим случајевима у складу са општим условима.
- (2) Трошкове искључења из става 1 овог члана плаћа крајњи купац оператору дистрибутивног система, осим у случају из става 1 тачке е) када плаћање врши снабдјевач који има право да трошкове наплати од купца.

Члан 82

(Обустава испоруке без претходног упозорења или обавјештења)

- (1) Оператор дистрибутивног система обуставља испоруку електричне енергије крајњем купцу без претходног упозорења или обавјештења:
- a) у случају ако крајњи купац радом својих енергетских објеката и уређаја угрожава живот и здравље људи и/или угрожава имовину и животну средину;
 - b) у случају ако крајњи купац, у року који одреди оператор дистрибутивног система или одговарајући инспекцијски орган, не одстрани или до захтијеване границе не смањи сметње које проузрокују његови објекти и уређаји;
 - c) у случају неовлашћене потрошње електричне енергије предвиђене одредбама члана 64 овог закона;
 - d) у другим случајевима у складу са Општим условима за испоруку и снабдијевање.

(2) Трошкове искључења из става 1 овог члана сноси крајњи купац.

Члан 83

(Поновно прикључење на мрежу)

(1) Оператор дистрибутивног система дужан је да крајњег купца којем је обустављена испорука електричне енергије поново, о трошку крајњег купца, прикључи на дистрибутивну мрежу када крајњи купац отклони разлоге за обуставу испоруке електричне енергије.

(2) Оператор дистрибутивног система, који је крајњем купцу неосновано обуставио испоруку електричне енергије, дужан је да о трошку оператора дистрибутивног система поновно прикључи његове објекте, уређаје и инсталације на дистрибутивну мрежу у року од 12 часова, рачунајући од тренутка када се установи неоснована обустава испоруке.

Члан 84

(Накнада штете)

(1) Снабдјевач или оператор дистрибутивног система дужан је да корисницима дистрибутивног система надокнади штету коју је причинио у вези са обављањем дјелатности.

(2) Корисник дистрибутивног система дужан је да надокнади штету коју нанесе оператору дистрибутивног система.

(3) За насталу штету из ставова 1 и 2 овог члана оператор дистрибутивног система и корисник дистрибутивног система споразумно утврђују накнаду за учињену штету, а у недостатку договора обје стране могу покренути спор пред надлежним судом.

Члан 85

(Потпуни континуитет снабдијевања)

(1) Уколико корисник система, због потреба властитог технолошког процеса или других разлога захтијева потпуни континуитет у испоруци електричне енергије, континуитет обезбјеђује о свом трошку уградњом одговарајућих властитих резервних извора енергије и система непрекидног напајања.

(2) Потпуни континуитет испоруке електричне енергије из става 1 овог члана подразумијева снабдијевање електричном енергијом без прекида.

Члан 86

(Мјере због угрожене сигурности снабдијевања на тржишту)

(1) У случају када је угрожена сигурност снабдијевања крајњих купаца због недовољне понуде на тржишту или наступања других ванредних околности, Влада прописује мјере ограничења испоруке електричне енергије или посебне услове производње, увоза или извоза електричне енергије, начин и услове за формирање и контролу цијена, обавезу испоруке само одређеним корисницима или посебне услове обављања електроенергетских дјелатности, уз минимални поремећај тржишта електричне енергије.

(2) У случају из става 1 овог члана, Влада одређује начин обезбјеђења, односно изворе средстава за набавку електричне енергије, односно изворе средстава за накнаду евентуалне штете која може настати за електроенергетске субјекте који спроводе ове мјере, као и услове и начин расподеле средстава по основу накнаде штете.

(3) Мјере из става 1 овог члана могу трајати само док трају околности због којих су уведене, односно док трају посљедице настале усљед истих околности.

(4) О предузетим мјерама из става 1 овог члана Влада је дужна да без одлагања извијести ДЕРК и Секретаријат Енергетске заједнице.

Члан 87

(Ограничење испоруке електричне енергије у условима опште несташице)

(1) У случају опште несташице електричне енергије, предузимају се мјере ограничења испоруке електричне енергије, као и мјере штедње, односно мјере рационалне потрошње електричне енергије.

(2) Одлуку о примјени мјера из става 1 овог члана доноси Влада, на предлог оператора дистрибутивног система, а по претходном обавјештавању снабдјевача и оператора преносног система о наступању околности које захтијевају наведене мјере.

(3) Одлука из става 2 овог члана доставља се Секретаријату Енергетске заједнице и објављује се у средствима јавног информисања најкасније 24 часа прије почетка примјене мјера на које се одлука односи.

(4) У случају опште несташице електричне енергије, испорука електричне енергије не обуставља се објектима крајњих купаца од посебног интереса за привреду и живот људи, као ни објектима од значаја за безбједност.

(5) Општим условима за испоруку и снабдијевање уређују се мјере које оператор дистрибутивног система предузима у случају опште несташице, начин предузимања таквих мјера, мјере штедње и рационалне потрошње електричне енергије и врста објеката по намјени из става 4 овог члана којима се неће обуставити испорука електричне енергије у случају опште несташице.

ПОГЛАВЉЕ XIII. ЕНЕРГЕТСКИ ЗАШТИЋЕНИ КУПЦИ

Члан 88

(Енергетски заштићен купац)

(1) Енергетски заштићен купац је социјално угрожени купац из категорије потрошача домаћинства коме је овај статус признат на основу стања социјалне потребе.

(2) Одјељење Владе надлежно за питања социјалне заштите доноси акт којим утврђује статус социјално угроженог купца који је истовремено енергетски заштићен купац.

(3) Енергетски заштићен купац снабдијева се у систему јавног снабдијевања.

(4) Надлежни орган из става 2 овог члана који је утврдио статус, односно промјену статуса енергетски заштићеног купца, дужан је у року од петнаест (15) дана од дана доношења акта о стицању или промјени статуса енергетски заштићеног купца, такав акт да достави оператору дистрибутивног система и снабдјевачу.

(5) Енергетски заштићеним купцем, у смислу одредаба овог члана, сматра се и потрошач купац из категорије домаћинство чијем члану домаћинства због здравственог стања обуставом испоруке електричне енергије може бити угрожен живот или здравље, што се доказује потврдом здравствене установе надлежне за здравствену заштиту тог лица.

(6) Средства за остваривање права енергетски заштићених купаца обезбјеђују се у буџету Дистрикта.

Члан 89

(Правилник о условима за стицање статуса енергетски заштићеног купца)

(1) Влада, на предлог одјељења надлежног за питања социјалне заштите, доноси **Правилник** о условима за стицање статуса енергетски заштићеног купца којим се прописују услови, поступак и критеријуми за стицање статуса енергетски заштићеног купца, образац и садржај захтјева, докази који се прилажу уз захтјев, рокови за одлучивање по захтјеву, количине електричне енергије за које се енергетски заштићеном купцу признаје право на субвенцију, садржај рјешења о стицању статуса енергетски заштићеног купца, право приговора на рјешење, начин вођења евиденције и друга питања неопходна за утврђивање статуса и остваривања права енергетски заштићеног купца.

(2) Рок за поступање по захтјеву за утврђивање статуса енергетски заштићеног купца је највише осам (8) дана.

(3) Правилником из става 1 овог члана прописују се исправе, односно институције које могу издати исправе неопходне за утврђивање статуса предвиђеног одредбама члана 88 става 5 овог закона.

(4) Акт којим се утврђује статус сагласно одредбама члана 88 ставова 2 и 5, садржаваће посебно назнаку о постојању, односно непостојању права на субвенцију.

(5) У случају из члана 88 става 5, надлежно тијело доноси одлуку у року од 48 часова.

ПОГЛАВЉЕ XIV. ЗАШТИТА И ОДРЖАВАЊЕ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИХ ОБЈЕКТАТА

Члан 90

(Право служности ради одржавања електроенергетских објеката)

(1) Електроенергетски субјекат који користи и одржава електроенергетске објекте има право преласка (право служности пута) преко некретнине другог власника, односно посједника ради извођења радова на одржавању, контроли исправности објеката, уређаја, постројења или опреме, као и извођења других радова и употребе некретнине на којој се изводе наведени радови, само док ти радови трају.

(2) Власник, односно посједник некретнине дужан је да омогући приступ електроенергетским објектима и да трпи, односно не омета извршавање радова из става 1 овог члана.

(3) Електроенергетски субјекат из става 1 овог члана дужан је да надокнади евентуалну штету нанесену реализацијом радова, а висина штете биће утврђена споразумно.

(4) У случају немогућности споразума о висини штете из става 3 овог члана, обе стране имају право да покрену поступак код надлежног суда.

Члан 91 **(Мјере заштите електроенергетских објеката)**

- (1) Оператор дистрибутивног система дужан је да спроводи мјере заштите електроенергетских објеката у складу са овим законом и техничким прописима којима се уређује област електроенергетике.
- (2) Забрањена је изградња објеката који нису у функцији обављања електроенергетских дјелатности, као и извођење других радова испод, изнад или поред објеката, супротно прописима којима се уређују критеријуми за обезбјеђење безбједности електроенергетског објекта.
- (3) Забрањено је сађење дрвећа и другог растиња на земљишту изнад, испод или на непрописној удаљености од електроенергетског објекта.
- (4) Оператор дистрибутивног система одговоран за одржавање електроенергетског објекта, дужан је да о свом трошку редовно уклања дрвеће или гране и друго растиње које угрожава или пријети да ће угрозити рад електроенергетског објекта.
- (5) Власник, односно посједник некретнине која се налази испод, изнад или поред електроенергетског објекта неће предузимати радове или друге радње који угрожавају или могу угрозити рад електроенергетског објекта, без претходне писмене сагласности електроенергетског субјекта који је власник, односно корисник електроенергетског објекта.
- (6) Сагласност из става 5 овог члана даје електроенергетски субјекат на захтјев власника, односно посједника некретнина које се налазе испод, изнад или поред електроенергетског објекта, у року од петнаест (15) дана од дана подношења захтјева.
- (7) Ако се с циљем одржавања електроенергетских објеката, мора извршити кресање или сјеча накнадно израслих стабала и растиња, који угрожавају или могу угрозити рад електроенергетског објекта или ометају његово нормално коришћење и одржавање, није потребно прибављање нове дозволе за сјечу нити плаћање накнаде власницима.
- (8) Власник електроенергетског објекта прикљученог на дистрибутивну мрежу дужан је да врши редовно одржавање, ревизију, испитивање и ремонт опреме и електричних инсталација на објектима у власништву, односно које користе и редовно обавља радње предвиђене ставом 7 овог члана.

Члан 92 **(Експропријација)**

Експропријација некретнина, уколико је неопходна у сврху изградње електроенергетских објеката, врши се сагласно прописима којима се уређују питања експропријације некретнина.

Члан 93 **(Одржавање електроенергетских објеката и инсталација)**

- (1) Послове одржавања, ревизије, испитивања и ремонта опреме на електроенергетским објектима и електричним инсталацијама могу у име и за рачун електроенергетског субјекта обављати привредна друштва и друга правна лица која испуњавају услове за обављање тих дјелатности.

(2) Послове из става 1 овог члана може обављати и електроенергетски субјекат који је власник, односно корисник електроенергетског објекта, односно инсталација, уколико испуњава услове за обављање тих дјелатности.

(3) На предлог Одјељења за комуналне послове, Влада доноси правилник којим се прописују минимални услови које је обавезан да испуни пословни субјекат или друго правно лице које обавља послове из става 1 овог члана.

ПОГЛАВЉЕ XV. ТРГОВИНА ЕЛЕКТРИЧНОМ ЕНЕРГИЈОМ И ТРЖИШТЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

Члан 94

(Обављање трговине електричном енергијом)

(1) Трговина електричном енергијом је електроенергетска дјелатност, а подразумијева куповину и продају електричне енергије, укључујући препродају купцима на велепродајном тржишту и прекограничну трговину, осим продаје крајњим купцима.

(2) Трговину електричном енергијом може обављати електроенергетски субјекат, односно трговац електричном енергијом на основу лиценце издате од стране надлежног регулатора.

(3) Трговац електричном енергијом дужан је да учини доступним надлежном регулатору и другим органима надлежним за електроенергетски сектор као и питања заштите тржишне конкуренције релевантне податке који се односе на све уговорене трансакције с купцима на велепродајном тржишту и са операторима у вези с куповином и продајом електричне енергије, укључујући специфичне детаље купопродајних уговора.

Члан 95

(Тржиште електричне енергије)

(1) Тржиште електричне енергије обухвата малопродајно и велепродајно тржиште електричне енергије.

(2) Велепродајно тржиште електричне енергије обухвата:

- а) уговорно тржиште електричне енергије;
- б) организовано тржиште електричне енергије; и
- с) балансно тржиште електричне енергије.

(3) Купопродаја електричне енергије на велепродајном тржишту уговара се путем билатералних уговора и на организованом тржишту електричне енергије.

(4) Уговорно тржиште електричне енергије је тржиште на којем се куповина и продаја електричне енергије обавља директно између учесника на тржишту електричне енергије на основу уговора о купопродаји електричне енергије.

(5) Организовано тржиште електричне енергије обухвата тржиште електричне енергије дан унапријед, унутардневно тржиште и тржиште других стандардизованих производа.

(6) Балансно тржиште електричне енергије је тржиште за куповину и продају електричне енергије потребне за балансирање електроенергетског система.

ПОГЛАВЉЕ XVI. НАДЗОР

Члан 96 (Субјекти надзора)

(1) Надзор над спровођењем услова из лиценци спроводи ДЕРК у оквиру својих надлежности утврђених Законом о преносу, регулатору и оператору система електричне енергије у Босни и Херцеговини и овим законом.

(2) Сагласно са одредбама члана 7.4 Закона о преносу, регулатору и оператору система електричне енергије у Босни и Херцеговини, подносилац захтјева за добијање лиценце и власници лиценце морају допустити ДЕРК-у, у свако вријеме, да обави инспекцију објеката и надзор поштовања услова лиценце, и морају задовољити све захтјеве за информацијама ДЕРК-а које су у складу са објављеним правилима и прописима ДЕРК-а.

(3) Надзор изградње објекта, техничке исправности, безбједности електроенергетских објеката и постројења, безбједности људи у електроенергетским објектима, те инспекцију техничке документације и документације која се односи на постројење врши електроенергетска инспекција у складу с релевантним прописом Дистрикта.

ПОГЛАВЉЕ XVII. ПРЕКРШАЈНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 97 (Новчане казне против власника лиценце)

(1) Сагласно са одредбама члана 9.3.1 Закона о преносу, регулатору и оператору система електричне енергије у Босни и Херцеговини, новчаном казном од 5.000 до 40.000 КМ казниће се за прекршај власник лиценце ако:

- a) не достави ДЕРК-у тражене податке или информације;
- b) незаконито одбије приступ дистрибутивној мрежи;
- c) изгради и прикључи на дистрибутивни систем објекте који не испуњавају прописе и важеће стандарде;
- d) не испуни своје обавезе предвиђене лиценцом;
- e) почне рад или изградњу без лиценце, односно претходне дозволе.

(2) У случају да је власник лиценце остварио економску корист која прелази износ било које новчане казне која се може изрећи сагласно са Законом о преносу, регулатору и независном оператору система електричне енергије у Босни и Херцеговини, обавезан је да

се одрекне новчане користи и да плати оштећеној страни износ који је једнак троструком износу економске користи.

Члан 98

(Новчане казне против других правних лица)

Сагласно са одредбама члана 9.3.2 Закона о преносу, регулатору и оператору система електричне енергије у Босни и Херцеговини, новчаном казном у износу од 3.000 до 20.000 КМ казниће се за прекршај правно лице или предузетник ако:

- а) његови објекти нису у складу с прописима и стандардима ДЕРК-а и ако угрожавају стабилност, поузданост и безбједност система дистрибуције и снабдијевања електричне енергије у Дистрикта;
- б) незаконито спречава приступ ради одржавања објеката дистрибуције, односно снабдијевања у Дистрикту;
- с) незаконито посади растиње на тлу које може угрозити безбједност дистрибутивних водова, постројења, људских живота и имовине, или ако такво растиње отежава нормално коришћење тих објеката.

Члан 99

(Новчане казне против грађана)

Сагласно са одредбама члана 9.3.3 Закона о преносу, регулатору и оператору система електричне енергије у Босни и Херцеговини, новчаном казном у износу до 2.000 КМ казниће се за прекршај грађанин који:

- а) се прикључи на електроенергетски дистрибутивни систем без одобрења оператора дистрибутивног система;
- б) незаконито посади растиње на тлу које може угрозити безбједност дистрибутивних водова, постројења, људских живота и имовине, или ако такво растиње отежава нормално коришћење тих објеката.

Члан 100

(Други прекршаји)

(1) Новчаном казном у износу од 2.500 КМ до 7.500 КМ казниће се за прекршај правно лице ако:

- а) онемогући приступ мјерним уређајима и електричним инсталацијама у свом власништву или посједу, као и мјерним уређајима, објектима и опреми у власништву или коришћењу оператора дистрибутивног система који се налази на његовом посједу, овлашћеним лицима оператора дистрибутивног система и не заштити од оштећења и неовлашћеног приступа мјерним уређајима који су лоцирани на његовом посједу (члан 81);
- б) онемогући електроенергетском субјекту приступ електроенергетским објектима (чланови 64 и 81);
- с) изгради објекте који нису у функцији обављања електроенергетских дјелатности, засади дрвеће или друго растиње на земљишту изнад, испод или на непрописној удаљености од електроенергетских објеката и постројења, изводи друге радове испод, изнад или поред електроенергетског објекта, супротно одредбама овог закона, као и техничким и другим прописима (члан 91);

d) изводи радове или предузима друге радње на непокретностима које се налазе испод, изнад или поред електроенергетског објекта без претходно прибављене сагласности електроенергетског субјекта (члан 91).

(2) За прекршај из става 1 овог члана казниће се одговорно лице у правном лицу и физичко лице које почини такав прекршај новчаном казном од 500 КМ до 1.500 КМ.

Члан 101 (Покретање прекршајног поступка)

(1) ДЕРК, односно овлашћени орган покреће прекршајни поступак сагласно релевантним прописима пред надлежним органом, на основу обављеног надзора над електроенергетским субјектом, исправа или других података обезбијеђених у вршењу овлашћења из његове надлежности.

(2) Оператор дистрибутивног система дужан је да покрене прекршајни поступак за прекршаје прописане чланом 98 овог закона.

(3) ДЕРК или други овлашћени орган покреће прекршајни поступак пред надлежним судом.

ДИО ТРЕЋИ – ЗАВРШНИ ДИО

ПОГЛАВЉЕ XVIII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 102 (Усклађивање пословања)

(1) Електроенергетски субјекти дужни су да своје пословање ускладе са одредбама овог закона у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу.

(2) С циљем одржавања поузданости, континуитета и квалитета снабдијевања, оператор дистрибутивног система дужан је да прикључке из члана 71 става 3 овог закона преузме и води у својим пословним евиденцијама најкасније дванаест (12) мјесеци након ступања на снагу овог закона.

Члан 103 (Лиценце)

Лиценце издате од стране ДЕРК-а важе за период на који су издате осим уколико релевантан пропис на нивоу Босне и Херцеговине или ДЕРК не утврди другачије.

Члан 104 (Немогућност покретања стечајног поступка)

Над оператором дистрибутивног система неће се спроводити стечајни поступак како то регулишу релевантни прописи о стечајном поступку.

Члан 105 (Подзаконски акти)

Подзаконске акте прописане овим законом надлежни органи ће усвојити у року од три мјесеца од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 106
(Стављање ван снаге)

Ступањем на снагу овог закона ставља се ван снаге Закон о електричној енергији („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ”, бројеви 36/04, 28/07, 61/10 и 04/13).

Члан 107
(Ступање на снагу)

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања и објављује се у Службеном гласнику Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

Број: 01-02-5042/21
Брчко, 28. октобра 2021. године

ПРЕДСЈЕДНИК
СКУПШТИНЕ БРЧКО ДИСТРИКТА БиХ
Мр сц. Синиша Милић